

**STUDIU PRIVIND NIVELUL DE UTILIZARE A
PRODUSELOR DIN PLASTIC
(INCLUSIV CELE DE UNICĂ FOLOSINȚĂ)
ȘI GENERAREA DE DEȘEURI DIN PLASTIC
ÎN REPUBLICA MOLDOVA**

(sumar executiv)

Studiu realizat de Institutul Național de Cercetări Economice în cadrul proiectului “Reducerea impactului asupra mediului cauzat de deșeurile din plastic în zonele de frontieră din Moldova”, implementat de AO Asociația Experților Pro Mediu” în parteneriat cu Agenția Slovacă de Mediu, cu fondurile Agenției Slovace pentru Cooperare Internațională în Dezvoltare

Colectivul de autori din partea INCE:

- Perciun Rodica, dr. hab., prof. univ.
- Popa Viorica, dr
- Timofei Olga, dr.
- Iordachi Victoria, dr. conf. cercetător
- Perciun Iulia

Opiniile și constatările incluse în prezentul raport îi aparțin autorilor studiului și nu reflectă în mod obligatoriu opinia beneficiarului final sau donatorului.

Cuprins:

Tabele..	4
Figuri..	4
REZUMAT	6
Introducere	6
Scopul si obiectivele studiului	7
Instrumente de colectare a datelor:	8
Metodologia studiului	18
Constatări	19
Concluzii	35
Anexe	39
<i>Anexa 1. Chestionar privind identificarea nivelului de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova</i>	40
<i>Anexa 2. Organizarea administrativ-teritorială a R.Moldova, 2022</i>	47
<i>Anexa 3. Chestioanele plasate pe Platforma Google forms</i>	48

Tabele

Tabel 1. Distribuția respondenților	11
---	----

Figuri

Fig. 1. Instrumentarul de colectare a datelor.....	8
Fig. 2. Cartografierea sondajului grupului țintă 1 APL	12
Fig. 3. Structura respondenților grupului 2 după domeniul de activitate	13
Fig. 4. Caracteristica grupului țintă 2 cu referire la plastic	14
Fig. 5. Profilul respondenților grupului 3, conform domeniului de activitate	15
Fig. 6. Profilul respondenților din grupul 4: entități care posedă autorizație de mediu pentru gestionarea deșeurilor	15
Fig. 7. Repartiția respondenților grupului 5 Consumatorii finali, după gen și vârstă	16
Fig. 8. Distribuția respondenților grupului 5 după studii	16
Fig. 9. Repartiția geografică a respondenților grupului 5.....	17
Fig. 10. Structura respondenților din grupul 6 – societatea civilă	17
Fig. 11. Repartiția geografică a asociațiilor obștești cu activitate de protecție a mediului	18
Fig. 12. Tipurile de plastic livrat pe piață de către respondenții grupului țintă 2, %	19
Fig. 13. Plasarea pe piață a produselor din plastic de unică folosință de către respondenții grupului țintă 2, %	20
Fig. 14. Răspunsul respondenților grupul-țintă 2 privind reducerea /substituirea plasticului în activitatea acestora, %.....	20
Fig. 15. Distribuția răspunsurilor respondenților grupului 2 privind proporția de substituire a plasticului, %	21
Fig. 16. Tabloul răspunsurilor respondenților privind gradul de suficiență și eficiență a legislației privind deșeurile.....	22
Fig. 17. Tabloul răspunsurilor respondenților privind impactul Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020 asupra îmbunătățirii condițiilor pentru colectarea separată și reciclarea ambalajelor din plastic.....	23
Fig. 18. Gradul de informare și pregătire a producătorilor /importatorilor de produse/ambalaje din plastic, cu privire la interzicerea produselor din plastic de unică folosință, %	24
Fig. 19. Gradul de informare și pregătire a prestatorilor de servicii (grupul țintă 3), cu privire la interzicerea produselor din plastic de unică folosință, %	24
Fig. 20. Gradul de deschidere a respondenților privind interzicerea prin lege a utilizării plasticului de unică folosință.....	26
Fig. 21. Ponderea primăriilor care asigură colectarea separată a deșeurilor de plastic	27
Fig. 22. Ponderea agenților economici, care asigură colectarea separată a deșeurilor de plastic	28
Fig. 23. Distribuția respondenților grupului 4 privind reciclarea deșeurilor de plastic.....	28
Fig. 24. Ponderea consumatorilor finali respondenți care aplică în practică colectarea selectivă a deșeurilor de plastic.....	29

Fig. 25. Distribuția răspunsurilor grupului 6 – societatea civilă, cu privire la aplicarea principiului de colectare separată a deșeurilor din plastic.....	30
Fig. 26. Prezența tomberoanelor pentru colectarea plasticului	30
Fig. 27. Participarea APL la REP.....	31
Fig. 28. Gradul de satisfacere a APL de sistemul REP	32
Fig. 29. Producători/importatori implicați în sistemul REP	32
Fig. 30. Gradul de informare a prestatorilor de servicii privind conceptul REP	33
Fig. 31. Perceperea respondenților referitor la situația actuală în Republica Moldova privind utilizarea produselor din plastic și gestionarea deșeurilor	34

REZUMAT

Introducere

Plasticul este un material relativ ieftin și polivalent care permite numeroase utilizări industriale, ceea ce explică creșterea producerii și utilizării acestuia într-un ritm exponențial în raport cu secolul trecut. Iar lucrul cel mai îngrijător este că producția acestuia are tendința de creștere continuă.

Un alt moment esențial este că plasticul reprezintă un material foarte durabil, iar în raport cu ciclul de viață al produselor fabricate din plastic, acesta îl depășește cu mult.

Ca urmare, generarea de deșeurile de plastic are o tendință de creștere la nivel mondial. Durabilitatea plasticului, de fapt, presupune faptul că negestionarea corectă și circulară a deșeurilor formate din plastic duce inevitabil la probleme foarte serioase de mediu și calitatea vieții oamenilor, deoarece plasticul poate persista în mediu o perioadă de timp foarte lungă.

Totodată, trebuie să conștientizăm că în această situație creată nu există doar provocări, dar și oportunități. Acestea reiese din faptul că plasticul este un material pe deplin reciclabil, ceea ce poate permite o bună și eficientă gestionare a deșeurilor. Totuși, deși plasticul este un material pe deplin reciclabil, doar o mică parte din deșeurile de plastic sunt în prezent reciclate.

Creșterea continuă a cantității de materiale plastice, precum și impactul lor asupra mediului înconjurător și asupra schimbărilor climatice, se află de mulți ani pe agenda Uniunii Europene. În 2018, Comisia Europeană a prezentat prima strategie cuprinzătoare din lume privind materialele plastice într-o economie circulară, care descrie abordarea de către UE a provocărilor generate de materialele plastice, urmată în 2019 de Directiva privind produsele din plastic de unică folosință.

În Republica Moldova, situația în domeniul gestionării deșeurilor este similară țărilor cu o economie emergentă deoarece generarea deșeurilor este influențată de numeroși factori, cum ar fi: genurile de activitate economică, situația macrofinanciară dificilă, venituri scăzute, comportamentul consumatorilor, gradul de responsabilitate, nivelul de conștientizare a problemei a tuturor actorilor implicați în acest proces. În prezent, putem constata că Republica Moldova este tot mai afectată de poluare, inclusiv din cauza deșeurilor din plastic. Aceste gunoaie le vedem în special sub forma PET-urilor și a pungilor purtate de vânt pe tot. Și cel mai drastic este faptul că foarte puțină lume conștientizează care sunt consecințele nocive ale descompunerii lente a acestor produse și că acest microplastic degajat la descompunere, fiind foarte toxic, ajunge în pământ, apă și aer și în respectiv în alimente și apa potabilă.

La nivel național, trebuie să conștientizăm că o serie de măsuri adecvate de reciclare a plasticului ar putea de asemenea îmbunătăți competitivitatea, crea noi activități economice și locuri de muncă.

Scopul si obiectivele studiului

Studiu privind nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova a fost realizat de echipa de autori din Institutul Național de Cercetări Economice în cadrul proiectului “Reducerea impactului asupra mediului cauzat de deșeurile din plastic în zonele de frontieră din Moldova”, implementat de AO Asociația Experților Pro Mediu în parteneriat cu Agenția Slovacă de Mediu, cu fondurile Agenției Slovace pentru Cooperare Internațională în Dezvoltare.

Studiul prezintă suport informațional necesar întru formularea de inițiative legislative, extinderea și îmbunătățirea infrastructurii de colectare și reciclare a plasticului, responsabilizarea populației și stabilirea de parteneriate durabile cu agenții economici, implicați direct în producerea și gestionarea acestor deșeuri, principalul beneficiar este Ministerul Mediului.

Studiu efectuat a conturat un tablou de sinteză privind utilizarea produselor din plastic și a ambalajelor din plastic (inclusiv de unică folosință), precum și perceperea subiecților vis-a-vis de legislația actuală în domeniul deșeurilor și a produselor din plastic, și a creat reflectarea societății la provocările de politică publică privind deșeurile de plastic, care vor fi abordate în viitorul apropiat în legislația națională.

Scopul acestui studiu a fost de a investiga empiric nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic, precum și determinarea percepției și comportamentului consumatorului final.

Obiective specifice:

- Diagnosticarea situației actuale, în baza datelor statistice, privind plasarea pe piața a materialelor plastice în Republica Moldova: producerea, comerțul exterior, cererea internă.

- Efectuarea unui studiu de caz, în baza chestionarelor, privind plasarea pe piață a produselor din plastic și a produselor ambalate în plastic (inclusiv de unică folosință) a respondenților identificați.

- Analiza, în baza datelor oficiale, a managementului deșeurilor plastice în Republica Moldova: generarea, colectarea și valorificarea acestora.

- Analiza, în baza datelor chestionarului, a managementului deșeurilor plastice municipale prin identificarea sistemelor de colectare a deșeurilor municipale, participarea la sistemul colectiv REP, gradul de satisfacție a primăriilor privind REP, etc.

- Analiza managementului deșeurilor plastice (inclusiv de unică folosință) în cadrul întreprinderilor respondente prin identificarea disponibilității acestora de a introduce separarea deșeurilor din plastic, participarea la REP, reciclarea plasticului, etc.

- Efectuarea unui studiu empiric privind perceperea conceptului REP și de către 4 grupuri de respondenți, precum și gradul de antrenarea a acestora.

- Identificarea gradului de eficiență și completitudine (suficiență) a actelor legislative și normative existente în Republica Moldova privind gestionarea deșeurilor din plastic.

- Identificarea gradului de motivare a APL privind implicarea în organizarea colectării separate a deșeurilor de plastic, privind perceperea echilibrului de responsabilități dintre APL și entitățile care plasează pe piață ambalaje din plastic / produse ambalate în plastic în vederea managementului deșeurilor din plastic.

- Identificarea opiniei respondenților privind utilizarea eficientă/ineficientă a fondurilor colectate în urma taxelor de mediu aplicate în scopul colectării și reciclării deșeurilor din plastic.

- Determinarea gradului de deschidere a respondenților privind interzicerea prin lege a utilizării plasticului de unică folosință.

- Identificarea comportamentului persoanelor fizice în calitate de consumatori finali cu privire la utilizarea produselor din plastic (inclusiv de unică folosință) sau ambalate în plastic, precum și gradul de pregătire a acestora de a refuza la plastic (inclusiv cel de unică folosință).

Instrumente de colectare a datelor:

În acest studiu s-a operat cu un mix de instrumente de cercetare științifică, acestea au fost selectate conform metodologiei, urmând următoarea schemă Figura 1.

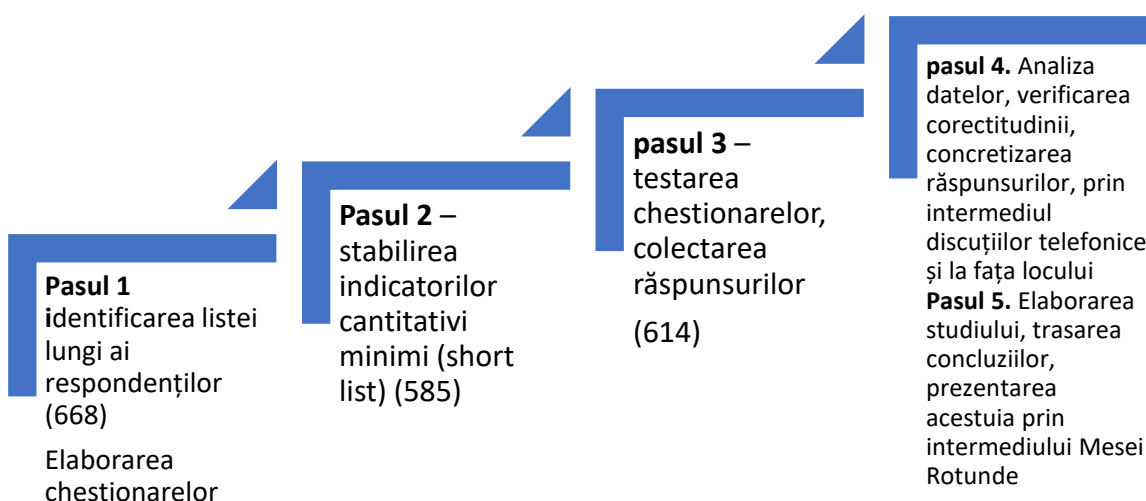

Fig. 1. Instrumentarul de colectare a datelor

Chestionare:

Prezentul studiu se bazează și pe răspunsurile, în baza chestionarelor elaborate, recepționate de la 6 grupuri de subiecți-țintă,. Pentru acest studiu, chestionarul a fost testat pe un număr de 614 respondenți (Grup 1 – 26 respondenți, Grup 2 - 21 respondenți, Grupul 3 – 22 respondenți, Grupul 4 – 4 respondenți, Grupul 5 – 527 respondenți, Grupul 6 - 14 respondenți). Chestionarul a fost examinat în cadrul Comisiei de Etică a INCE.

Grupul nr. 1. Autoritățile publice locale – nivelul 1: (Primăriile orașelor) – Chestionarul a conținut 30 de întrebări care au fost structurate în 5 blocuri, denumite: Caracteristica respondentului, REP, Managementul deșeurilor de plastic, Legislație, Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic. În primul bloc Caracteristica respondentului au fost incluse 2 întrebări privind adresa, denumirea respondentului. În blocul REP au fost incluse 6 întrebări privind perceperea de către

primării a schemei REP, gradul de satisfacție, participare la REP, etc. Blocul 3 Managementul deșeurilor conține 9 întrebări legate nemijlocit de activitatea primărilor privind colectarea separată a deșeurilor din plastic și oportunități de reciclare. Blocul Legislație conține 12 întrebări care sunt destinate pentru oferirea unui tablou privind perceperea APL a legislației R. Moldova cu referire la legislația privind gestionarea deșeurilor, în special Legea 209/2016 privind deșeurile și Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020. Totodată, aici se conțin întrebări care fac referire la alte documente oficiale cu privire la utilizarea fondurilor, mărimea amenzilor, etc. Blocul Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic a inclus 1 întrebare privind perceperea de către respondenți a nivelului de gravitate a situației privind utilizarea produselor din plastic și a deșeurilor din plastic (inclusiv de unică folosință) în Republica Moldova.

Grupul nr. 2. Producători (importatori) de produse în ambalaje din plastic și producători (importatori) de produse din plastic. Chestionarul a conținut 45 de întrebări care au fost structurate în 6 blocuri, denumite: Caracteristica respondentului, Plasarea pe piață a materialelor plastice, REP, Managementul deșeurilor de plastic, Legislație, Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic. În primul bloc Caracteristica respondentului au fost incluse 3 întrebări privind adresa, denumirea respondentului. Blocul Plasarea pe piață a materialelor plastice a conținut 11 întrebări care au fost destinate identificării activității economice a respondentului (este producător/importator sau doar utilizator de plastic, inclusiv de unică folosință), care este volumul de plastic produs sau plasat pe piață, din ce materiale plastice constau produsele/ambalajele puse pe piață de către ei, gradul de pregătire pentru interzicerea produselor din plastic de unică folosință, etc. În blocul REP au fost incluse 6 întrebări privind perceperea de către primării a schemei REP, gradul de satisfacție, participare la REP, etc. Blocul Managementul deșeurilor conține 12 întrebări legate nemijlocit de activitatea respondenților privind colectarea separată a deșeurilor din plastic și oportunități de reciclare, probleme, impedimente. Blocul Legislație conține 12 întrebări care sunt destinate pentru oferirea unui tablou privind perceperea respondenților a legislației privind gestionarea deșeurilor, în special Legea 209/2016 privind deșeurile și Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020. Totodată, aici se conțin întrebări care fac referire la alte documente oficiale cu privire la utilizarea fondurilor, mărimea amenzilor, etc. Blocul Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic a inclus 1 întrebare privind perceperea de către respondenți a nivelului de gravitate a situației privind utilizarea produselor din plastic și a deșeurilor din plastic (inclusiv de unică folosință) în Republica Moldova.

Grupul nr. 3. Antreprenori care prestează servicii, în principal în domeniul alimentației publice. Chestionarul a conținut 45 de întrebări care au fost structurate în 6 blocuri, denumite: Caracteristica respondentului, Plasarea pe piață a materialelor plastice, REP, Managementul deșeurilor de plastic, Legislație, Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic. În primul bloc Caracteristica respondentului au fost incluse 3 întrebări privind adresa, denumirea respondentului. Blocul Plasarea pe piață a materialelor plastice a conținut 11 întrebări care au fost destinate identificării activității economice a respondentului (este producător/importator sau doar utilizator de plastic, inclusiv de unică folosință), care este volumul de plastic

produs sau plasat pe piață, din ce materiale plastice constau produsele/ambalajele puse pe piață de către ei, gradul de pregătire pentru interzicerea produselor din plastic de unică folosință, etc. În blocul REP au fost incluse 6 întrebări privind perceperea de către respondenți a schemei REP, gradul de satisfacție, participare la REP, etc. Blocul Managementul deșeurilor conține 12 întrebări legate nemijlocit de activitatea respondenților privind colectarea separată a deșeurilor din plastic și oportunități de reciclare, probleme, impedimente. Blocul Legislație conține 12 întrebări care sunt destinate pentru oferirea unui tablou privind perceperea legislației privind gestionarea deșeurilor, în special Legea 209/2016 privind deșeurile și Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020. Totodată, aici se conțin întrebări care fac referire la alte documente oficiale cu privire la utilizarea fondurilor, mărimea amenzilor, etc. Blocul Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic a inclus 1 întrebare privind perceperea de către respondenți a nivelului de gravitate a situației privind utilizarea produselor din plastic și a deșeurilor din plastic (inclusiv de unică folosință) în Republica Moldova.

Grupul nr. 4. Entitățile autorizate în gestionarea deșeurilor. Chestionarul a conținut 33 de întrebări care au fost structurate în 5 blocuri, denumite: Caracteristica respondentului, REP, Managementul deșeurilor de plastic, Legislație, Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic. În primul bloc Caracteristica respondentului au fost incluse 2 întrebări privind adresa, denumirea respondentului. În blocul REP au fost incluse 6 întrebări privind perceperea de către respondenți a schemei REP, gradul de satisfacție, participare la REP, etc. Blocul Managementul deșeurilor conține 12 întrebări legate nemijlocit de activitatea respondenților privind colectarea separată a deșeurilor din plastic, procesul de reciclare, probleme, impedimente. Blocul Legislație conține 12 întrebări care sunt destinate pentru oferirea unui tablou privind perceperea legislației privind gestionarea deșeurilor, în special Legea 209/2016 privind deșeurile și Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020. Totodată, aici se conțin întrebări care fac referire la alte documente oficiale cu privire la utilizarea fondurilor, mărimea amenzilor, c. Blocul Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic a inclus 1 întrebare privind perceperea de către respondenți a nivelului de gravitate a situației privind utilizarea produselor din plastic și a deșeurilor din plastic (inclusiv de unică folosință) în Republica Moldova.

Grupul nr. 5. Consumatori, persoane fizice. Chestionarul a conținut 26 de întrebări care au fost structurate în 3 blocuri, denumite: Caracteristica respondentului, Comportamentul în calitate de consumator, Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic. În primul bloc Caracteristica respondentului au fost incluse 5 întrebări privind vârsta, studiile, gender, mediul de trai, regiunea unde locuiește. Blocul Comportamentul în calitate de consumator a conținut 15 întrebări privind modul de comportament (obiceiuri, reguli, conduită) al respondenților cu privire la achiziția, consumul produselor din plastic (de unică folosință) atât acasă cât și la serviciu, gradul de conștientizare a problemei, gradul de informare privind colectarea separată, gradul de pregătire la renunțarea produselor din plastic de unică folosință, identificarea problemelor privind colectarea separată a deșeurilor din plastic. Blocul Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic a inclus 1 întrebare privind perceperea de

către respondenți a nivelului de gravitate a situației privind utilizarea produselor din plastic și a deșeurilor din plastic (inclusiv de unică folosință) în Republica Moldova.

Grupul nr. 6. Comunitatea civilă, asociații, organizații non-profit. Chestionarul a conținut 26 de întrebări care au fost structurate în 4 blocuri, denumite: Caracteristica respondentului, Comportamentul în calitate de consumator, Legislație, Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic. În primul bloc Caracteristica respondentului au fost incluse 3 întrebări privind adresa, denumirea respondentului, activitatea acestuia. Blocul Comportamentul în calitate de consumator a conținut 9 întrebări privind modul de conduită al respondenților cu privire la achiziția, consumul produselor din plastic (de unică folosință) atât acasă cât și la serviciu, gradul de conștientizare a problemei, gradul de pregătire la renunțarea produselor din plastic de unică folosință. Blocul Legislație conține 12 întrebări care sunt destinate pentru oferirea unui tablou privind perceperea legislației privind gestionarea deșeurilor, în special Legea 209/2016 privind deșeurile și Regulamentul privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020. Totodată, aici se conțin întrebări care fac referire la alte documente oficiale cu privire la utilizarea fondurilor, mărirea amenzilor, etc. Blocul Probleme asociate cu gestionarea plasticului și deșeurilor de plastic a inclus 2 întrebări privind perceperea de către respondenți a nivelului de gravitate a situației privind utilizarea produselor din plastic și a deșeurilor din plastic (inclusiv de unică folosință) în Republica Moldova.

Tabel 1. Distribuția respondenților

Subiecți – țintă (grup)	Subiecții țintă, lista lungă	Indicatorii minimi țintiți, număr subiecți, Lista scurtă	Număr de respondenți
1. Primăriile orașelor, centre raionale	34	30	26
2. Producători (importatori) de produse în ambalaje din plastic și producători (importatori) de produse din plastic	38	20	21
3. Antreprenori care prestează servicii, în principal în domeniul alimentației publice	26	20	22
4. Entități autorizate în gestionarea deșeurilor	6	5	4
5. Consumatorii finali (persoane fizice)	500	500	527
6. Comunitatea civilă, asociații, organizații non-profit.	64	10	14

Grupul nr 1 Autoritățile Publice Locale (nivelul 1)

În grupul țintă 1 la sondaj au participat 26 de APL de nivelul 1. În conformitate cu art. 4 din Legea privind descentralizarea administrativă Nr. 435-XVI din 28.12.2006,

autorităților publice locale doar de nivelul întâi li s-au stabilit activitatea de colectare, asigurare etapizată a condițiilor pentru colectare separată și transportarea deșeurilor, inclusiv salubritatea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora; instituirea și gestionarea întreprinderilor municipale și organizarea oricărei alte activități necesare dezvoltării economice a unității administrativ-teritoriale. Respectiv, răspunsurile celor 26 APL ne-a permis să analizăm situația în 1203 de localități. (nu am analizat situația în 8 APL: Chisinau, Cahul, UTA Gagauzia, Ungheni, Dubăsari, Drochia, Briceni, Leova, în care sunt 479 de localități) (A vedea Anexa 2).

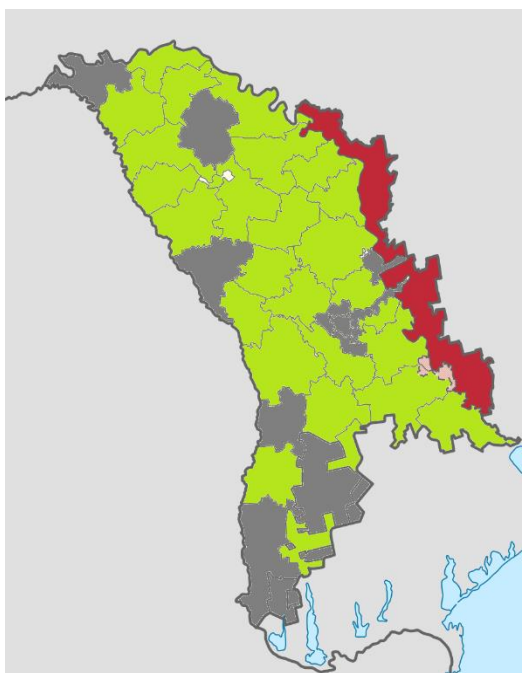

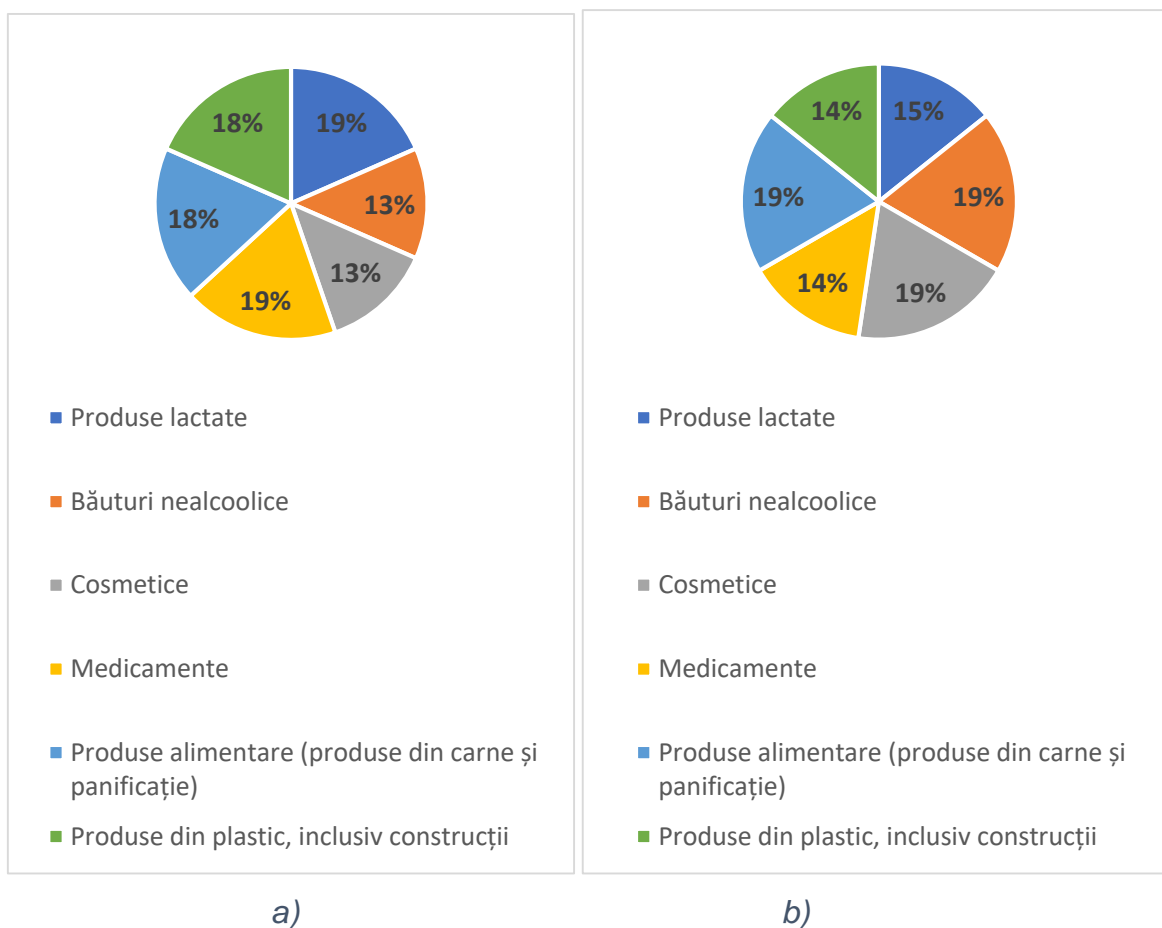
Fig. 2. Cartografierea sondajului grupului țintă 1 APL (cu verde sunt arătați respondenții, cu gri – APL care nu au răspuns: Chisinau, Cahul, Gagauzia Ungheni, Dubasari, Drochia, Briceni, Leova), cu roșu – regiunea transnistreană, care nu a fost parte a studiului
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Grupul 2. Producători (importatori) de produse în ambalaje din plastic și producători (importatori) de produse din plastic.

Per total în lista lungă a grupului țintă nr. 2 au fost incluși 38 agenți economici, care activează în următoarele domenii:

1. Produse lactate – 7
2. Băuturi nealcoolice – 5
3. Produse cosmetice – 5
4. Medicamente – 7
5. Produse alimentare (produse din carne și panificație) – 7
6. Produse din plastic, inclusiv pentru construcții – 7 (Fig.3a)

În urma recepționării celor 21 de răspunsuri, structura respondenților conform domeniilor de activitate a fost un pic modificată, însă a rămas echilibrată, după cum este prezentat în Fig. 3b.

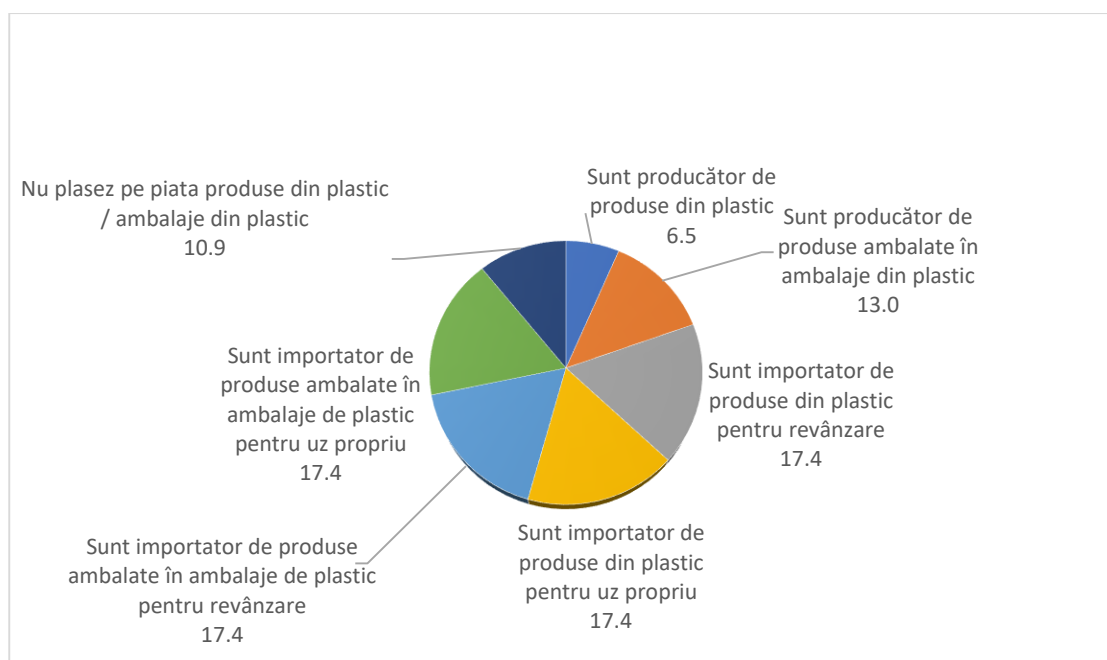

*Fig. 3. Structura respondenților grupului 2 după domeniul de activitate
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor*

Caracteristica respondenților din Grupul 2 a identificat că la sondaj au participat 17,4% întreprinderi care sunt:

- 1) importatori de produse ambalate în ambalaje din plastic pentru uz propriu;
- 2) importatori de produse din plastic pentru uz propriu;
- 3) importatori de produse din plastic pentru revândare;
- 4) importatori de produse ambalate în ambalaje de plastic pentru revândare.

Circa 13% de respondenți sunt producători de produse ambalate în ambalaje de plastic, iar 6,5% sunt producători de produse din plastic. La fel, s-a identificat că 10,9% de respondenți nu plasează pe piață produse din plastic sau ambalate în plastic.

*Fig. 4. Caracteristica grupului țintă 2 cu referire la plastic
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor*

Grupul nr. 3. Antreprenori care prestează servicii, în principal în domeniul alimentației publice.

În lista lungă au fost incluși prestatorii de servicii cum ar fi: rețele de magazine alimentare, rețele de supermarketuri cu produse industriale, brutării, restaurante, cofetării, cafenele, servicii de livrare a mâncării. Nu au fost incluse serviciile hoteliere.

În urma răspunsurilor primite, s-a obținut următoarea structură a respondenților Grupului 3: a câte 15% de respondenți reprezintă restaurantele, patiseriile și cateringul, a câte 10% reprezintă fast-foodurile cu servicii de livrare, magazinele mari cu produse nealimentare și brutăriile, și respectiv 25% sunt reprezentate de către magazinele alimentare.

Circa 40% din respondenți sunt prestatori de servicii care au rețele în marea majoritate a centrelor raionale din Republica Moldova.

Circa 70% din respondenți activează în mun. Chișinău, mun. Bălți. Toate 100% din respondenți activează în mediul urban.

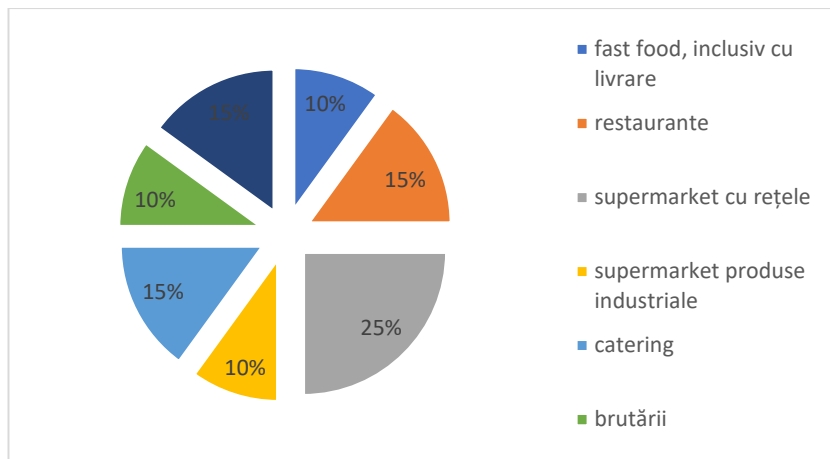

Fig. 5. Profilul respondenților grupului 3, conform domeniului de activitate
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Grupul nr 4. Entitățile care posedă autorizație de mediu pentru gestionarea deșeurilor. Din cele 6 entități incluse în lista lungă, au răspuns 4 agenți economici. Din răspunsuri, am obținut următorul profil: 100% din respondenți asigură colectarea deșeurilor din plastic, 75% (3 din 4) sunt reciclatori. Distribuția geografică: entitățile respondente au activități pe întreg teritoriul a Republicii Moldova, dar mai mult se concentrează în mun. Chișinău, mun. Bălți, mun. Cahul, precum și alte centre raionale din Regiunea Nord.

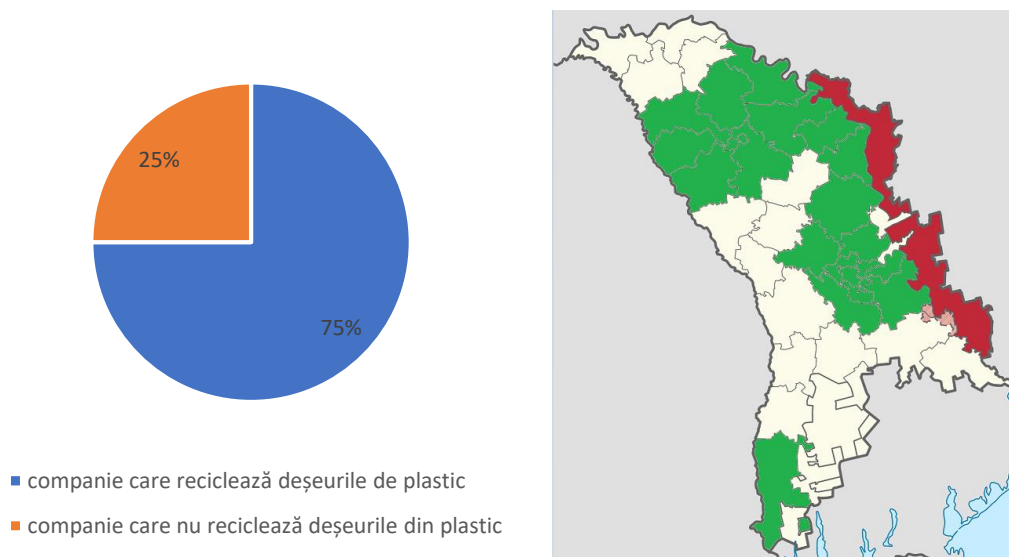

Fig. 6. Profilul respondenților din grupul 4: entități care posedă autorizație de mediu pentru gestionarea deșeurilor
(cu verde este indicată zona de activitate a respondenților)

Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Grupul nr 5. Consumatori, persoane fizice.

Acest grup a fost creat din următorul eșantion: din cele 527 persoane: 57,7% sunt bărbați și 42,3% - femei, categoria de vârstă cea mai activă a fost încadrată în limita 36-45 ani (34,6%), și respectiv limita de vârstă 26-35 (20%), 19-25 ani (19,7%), 46-60 ani (17,5%).

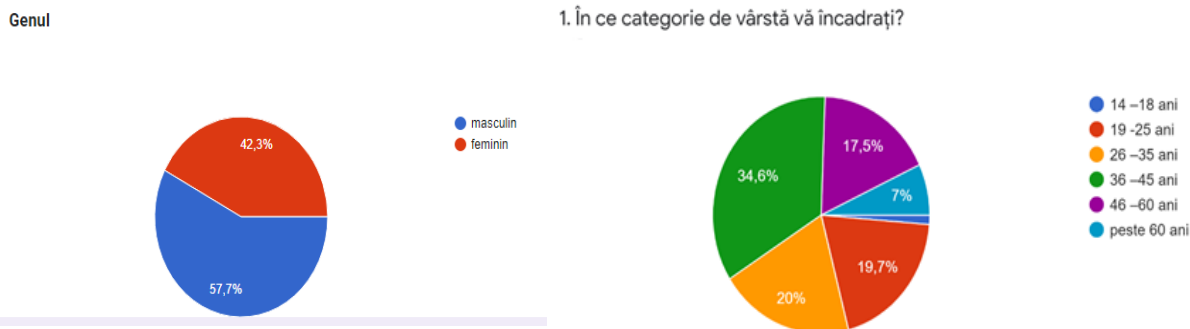

Fig. 7. Repartiția respondenților grupului 5 Consumatorii finali, după gen și vârstă
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Circa 61% din respondenți sunt cu studii superioare, circa a câte 19,7 % au studii profesionale și medii.

Studii

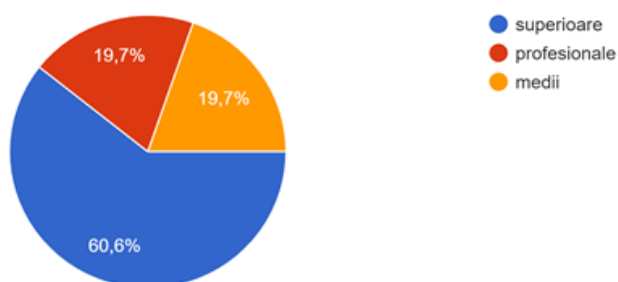
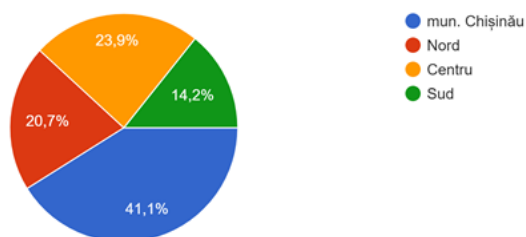

Fig. 8. Distribuția respondenților grupului 5 după studii
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Repartiția geografică indică că 41% din respondenți locuiesc în mun. Chișinău, 23,9% sunt din zona de Centru, 20,7% - zona Nord și 14,2% din zona de Sud. Din cei 527 de respondenți, circa 63% locuiesc în mediul urban și 37% locuiesc în mediul rural.

Numiti regiunea in care locuiți

Mediul de trai

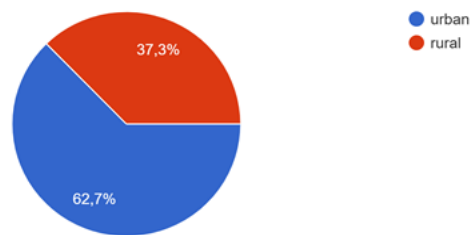

Fig. 9. Repartiția geografică a respondenților grupului 5
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Eșantionul este unul de tip probabilist, stratificat, aleatoriu, cu respectarea condițiilor studiului. Există o preponderență a respondenților din mun. Chișinău, dar ținând cont de raportarea datelor statistice conform BNS la nivel de țară și la nivel mun. Chișinău, s-a aplicat o ponderare care respectă distribuția mediului de trai (regiune, urban, rural). Eroarea maximă de eșantionare a fost estimată de $\pm 5\%$.

Grupul nr 6 Comunitatea civilă, asociații, organizații non-profit.

La sondaj au participat 14 asociații obștești, din care 12 reprezintă organizații non-profit, care desfășoară următoarele activități de protecție a mediului:

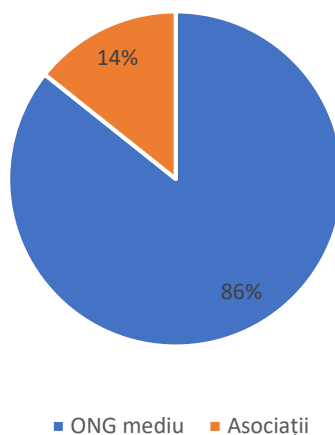

Fig. 10. Structura respondenților din grupul 6 – societatea civilă
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

- Activități practice de captarea plasticului din râuri.
- Activități de explicare, informare a agenților economici cu privire la gravitatea problemei în domeniul protecției mediului și consecințele activității neprietenoase cu mediul înconjurător pentru sănătatea oamenilor.
- Implicații în proiecte de salubritate și de promovare a locurilor de atracție turistică în diferite regiuni ale țării.

- Activități de susținere a producătorilor în utilizarea ambalajelor ecologice și promovarea lor.
- Promovarea ambalajelor ecologice și a producătorilor eco-responsabili în cadrul diferitor festivaluri, alte evenimente, care se desfășoară în țară.

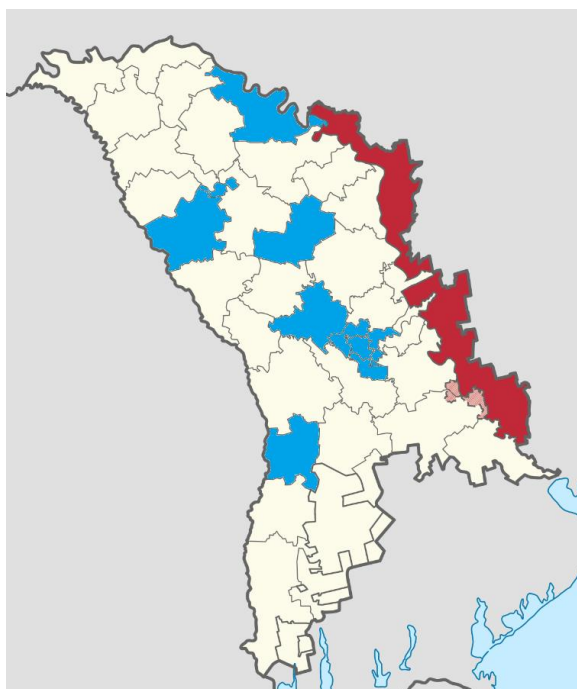

Fig. 11. Repartiția geografică a asociațiilor obștești cu activitate de protecție a mediului (în albastru – regiunea respondenților, în roșu – regiunea transnistreană, care nu a fost analizată)

Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Metodologia studiului

Metodologia selectată țintește direct obiectivele principale ale prezentului studiu, și anume investigarea empirică a nivelului de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeurii din plastic, inclusiv determinarea comportamentului consumatorului, dar și verificarea practicii de consolidare și aplicare a cadrului legislativ de către autoritățile de reglementare și alte părți interesate. Pentru aceasta s-a elaborat un chestionar, care ulterior a fost repartizat grupurilor-țintă. Chestionarul a fost elaborat în cadrul proiectului SAMRS/2022/MD/1/2, activitatea 2, sub-activitatea 2.1.3.

Pentru realizarea obiectivelor propuse au fost aplicate metodele științifice generale: analiza, sinteza, istoricul și logicul, analiză critică a materialelor, clusterizarea, dar și metodele de analiză, cum sunt sondajul, interviul, prelucrarea statistică a datelor empirice și a datelor oficiale, metoda graficelor, indicatorilor, comparația, gruparea etc.

Suportul informațional al cercetării este constituit din: legislația, politicile și strategiile internaționale și europene din domeniul managementului deșeurilor din plastic, politicile și strategiile naționale, baze statistice oficiale ale organismelor internaționale și naționale și răspunsurile obținute de la respondenți.

Perioada de culegere a datelor 15 decembrie 2022 – 15 februarie 2023

Constatări

1. Tipuri de produse din plastic plasate pe piața de către respondenți

Din cei 21 de respondenți din grupul țintă 2, în anul 2021 au plasat pe piață produse din plastic/ ambalaje din plastic în volum de 99 tone (produse din plastic) și 284,7 tone (ambalaje), ceea ce este cu circa 91% mai puțin în raport cu anul 2020 cu referire la produse din plastic (1095 tone, anul 2020) și cu circa 40% mai mult cu referire la ambalajele din plastic (398,1 tone, anul 2020). De menționat că, în anul 2021, întreprinderile respondente au reprezentat un segment pe piața autohtonă a produselor din plastic egal cu 3,5%.

Produsele/ambalajele din plastic livrate pe piața autohtonă au fost fabricate, preponderent din următoarele tipuri de plastic:

- Polietilenă (29%),
- Materiale plastice mixte (25,8%),
- Polipropilenă (16,1%),
- Polietilena tereftalat (9,7%),
- Materiale plastice dure tratate cu agenți ignifugi (6,5%),
- PVC (6,5%) (a vedea Fig. 12)

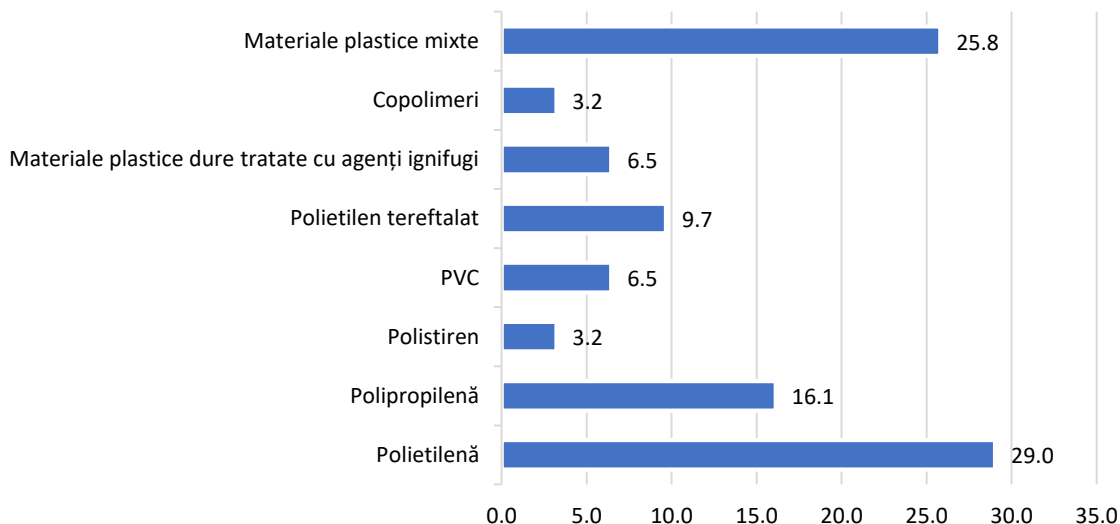

Fig. 12. Tipurile de plastic livrat pe piață de către respondenții grupului țintă 2, %
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Din analiza chestionarelor s-a atestat că circa 76% din respondenți agenți economici din grupul țintă 2, nu plasează pe piață produse din plastic de unică folosință.

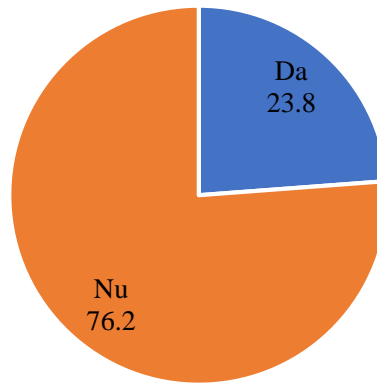

Fig. 13. Plasarea pe piață a produselor din plastic de unică folosință de către respondenții grupului țintă 2, %

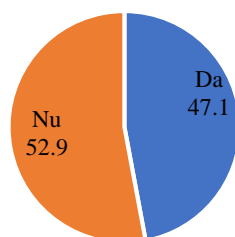
Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Restul, circa 24% de respondenți plasează pe piață următoarele produse din plastic de unică folosință (conform răspunsurilor):

- sticle PET,
- recipiente urinare,
- materiale pentru construcții din plastic,
- veselă, pahare, butelii,
- alte ambalaje pentru produse (caserole), etc.

În baza întrebărilor din Fig. 14, care au permis identificarea intențiilor și convingerilor agenților economici importatori/producători de produse/ambalaje din plastic, am constatat că 52,9% din respondenți consideră că este imposibil de redus cantitatea plasticului utilizat în prezent și este imposibilă înlocuirea acestuia cu alte tipuri de materiale, cum ar fi hârtie, pe când 47,1% din respondenți susțin atât posibilitatea de reducere a cantității ambalajelor din plastic cât și de substituție acestuia.

Este posibil să reduceți cantitatea de ambalaje din plastic în care ambalați produsele/importați produse ambalate?

Este posibil să înlocuiți ambalajele din plastic cu altele, de exemplu hârtie?

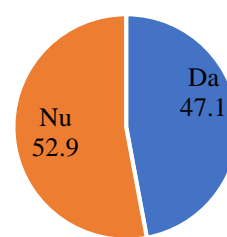

Fig. 14. Răspunsul respondenților grupul-țintă 2 privind reducerea /substituirea plasticului în activitatea acestora, %

Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Din acei 47,1 % de respondenți din grupul țintă 2, care văd posibilitatea de a înlocui plasticul cu alte produse, circa 28,6% consideră că doar 10% din ambalajele din plastic pot fi substituite cu alte materiale, alte 28,6% - că se poate de substituit circa 30% de plastic, 23,8% - estimează o proporție de 50%, și a câte 4,8% din respondenți consideră că plasticul s-ar putea de înlocuit, în proporție respectiv: 75-80%, 90% și 100%.

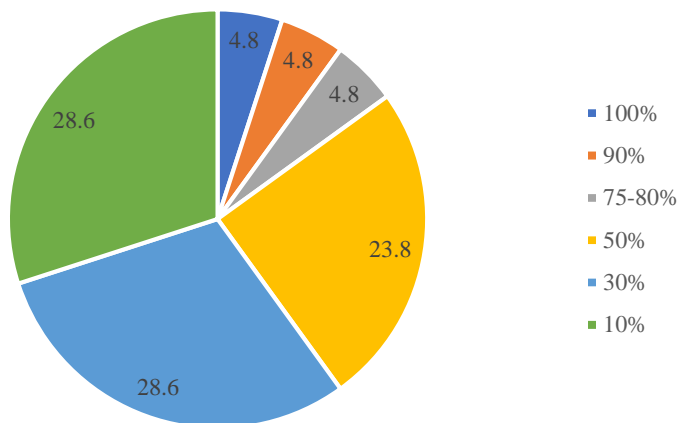

Fig. 15. Distribuția răspunsurilor respondenților grupului 2 privind proporția de substituire a plasticului, %

Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

2. Perceperea privind cadrul normativ privind gestionarea deșeurilor de plastic

Perceperea respondenților privind gradul de eficiență și completitudine (suficiență) a actelor normative existente în Republica Moldova privind gestionarea deșeurilor de plastic este una pesimistă, practic toate grupele respondente consideră, că în prezent, în Republica Moldova nu există o legislație eficientă care ar duce spre îmbunătățirea situației privind gestionarea deșeurilor (96% de primării, 75% de producători, 91% de prestatori și a câte 100% de reciclatori și comunitatea civilă).

Tabloul opiniei respondenților este arătat în Fig. 16, iar concluzia generală se constată a fi următoarea: toți subiecții țintă a sondajului, practic în unanimitate (96% de primării, 75% de producători, 91% de prestatori și a câte 100% de reciclatori și comunitatea civilă) consideră că în prezent, în Republica Moldova nu există o legislație eficientă care ar duce spre îmbunătățirea situației privind deșeurile.

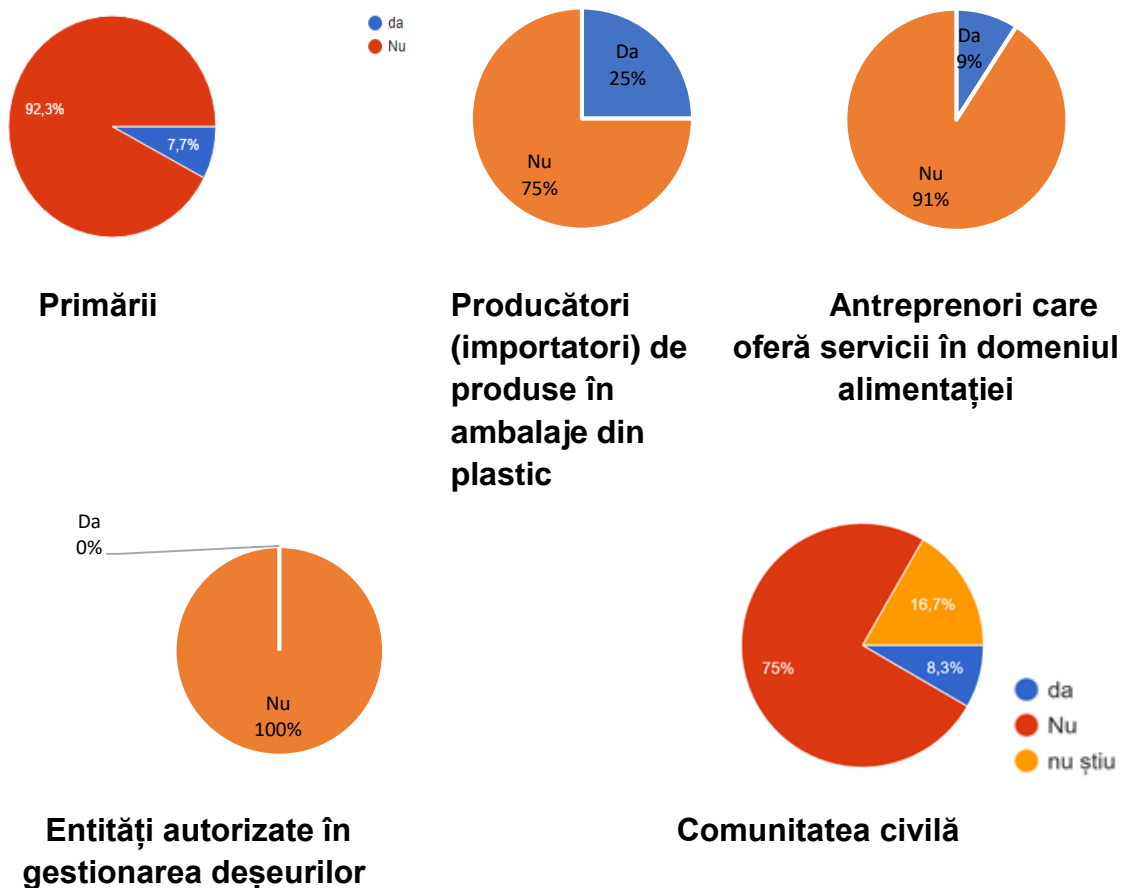

Fig. 16. Tabloul răspunsurilor respondenților privind gradul de suficiență și eficiență a legislației privind deșeurile

Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Perceperea respondenților privind impactul Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020 asupra îmbunătățirii condițiilor pentru colectarea separată și reciclarea ambalajelor din plastic a fost divizată în felul următor: 96,2% de primării, 63% de respondenți de producători, 75% de reciclatori, 58,3 % de ONG consideră că această nu va îmbunătăți condițiile pentru colectarea separată și reciclarea ambalajelor din plastic. Pe când, 82% de prestatori de servicii din domeniul alimentației consideră că acest regulament va îmbunătăți condițiile pentru colectarea separată și reciclarea deșeurilor.

100% de respondenți - prestatorii servicii, reciclatorii și comunitatea civilă, 75% de producători (importatori), consideră că legislația nu motivează suficient APL în organizarea colectării separate a deșeurilor din plastic. Însăși 95,8% din primăriile respondente sunt de părerea că actuala legislație nu le motivează suficient să organizeze colectarea separată a deșeurilor din plastic.

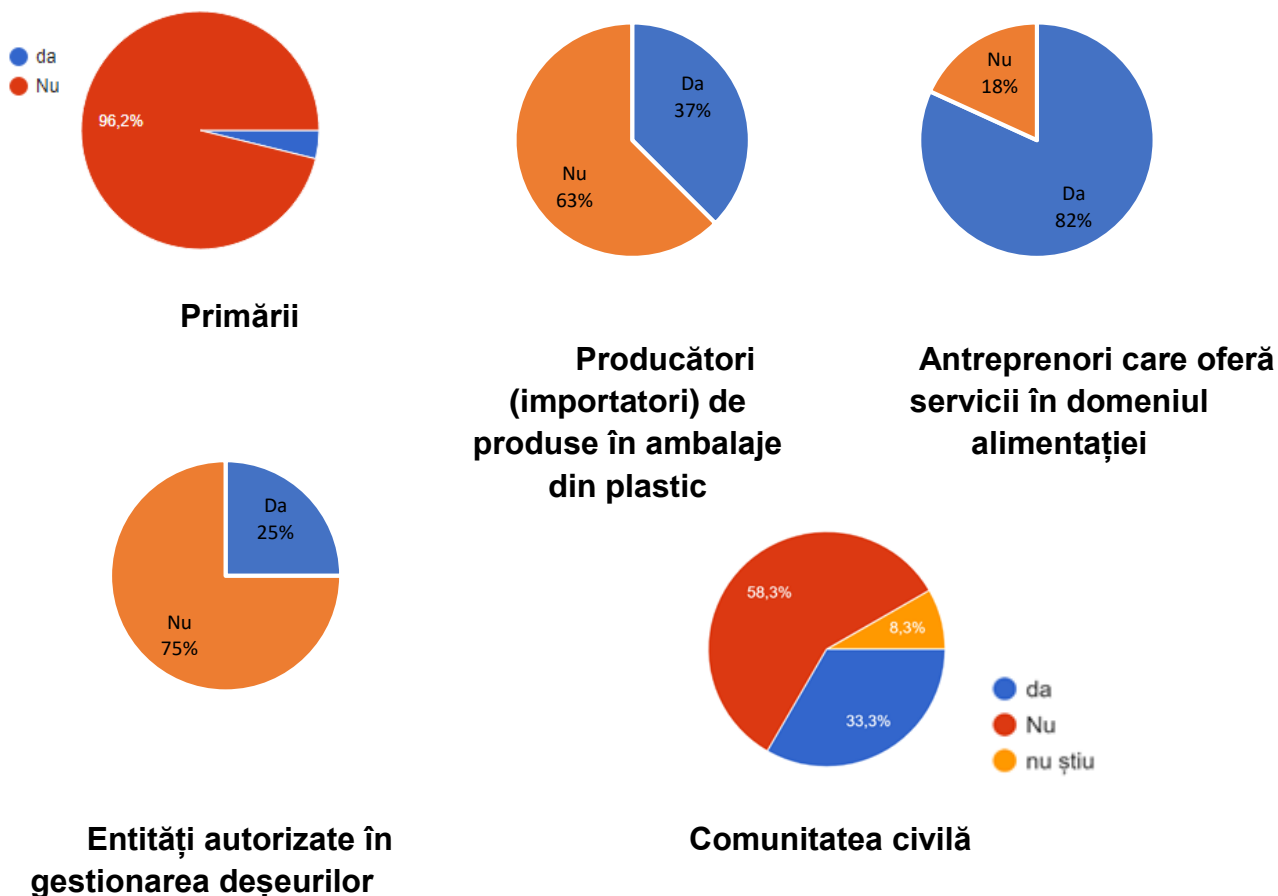

Fig. 17. Tabloul răspunsurilor respondenților privind impactul Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020 asupra îmbunătățirii condițiilor pentru colectarea separată și reciclarea ambalajelor din plastic

Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Perceperea tuturor respondenților referitor la faptul dacă fondurile (taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului) plătite de entitățile care plasează pe piață produse în ambalajul primar din materiale plastic, sunt folosite eficient pentru colectarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje din plastic, este asemănătoare. Astfel, opinia respondenților a fost următoarea: 96% de primării, 94% de producători/importatori, 95% de prestatori de servicii, 75% de entități ce gestionează deșeurile și 100% de ONG au considerat că aceste fonduri nu sunt utilizate eficient pentru colectarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje din plastic.

Opinia subiecților studiului referitor la **gradul de duritate a sancțiunilor** din Codul Contravențional al R. Moldova aplicate pentru încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor (art. 154) s-a conturat, după cum urmează: 96% de primării, 75% de producători/importatori, 100% de reciclatori, 90% din ONG, consideră că aceste sancțiuni nu sunt dure și nu combat gestionarea ilegală a deșeurilor. Pe când, 95% de prestatori de servicii în domeniul alimentației consideră că aceste sancțiuni sunt suficient de dure.

Opinia consumatorilor finali vis-a-vis de **interzicerea utilizării produselor din plastic de unică folosință**, prin lege, este următoarea: circa 36% respondenți persoane fizice salută o asemenea modificare în legislație, circa 40% se vor conforma (deși se așteaptă că prețurile vor crește), circa 16% nu sunt de acord, iar circa 8% din respondenți vor continua să utilizeze produse din plastic de unică folosință. În cazul reprezentanților comunității civile, 100% au salutat această inițiativă.

Referitor la gradul de informare și pregătire a agenților economici din grupul țintă 2, am constatat că 76,2% din respondenți cunosc despre inițiativa UE de reducere a consumului și de interzicere a utilizării produselor din plastic de unică folosință, și circa 61,9% sunt pregătiți pentru interzicerea produselor din plastic de unică folosință.

Totuși, trebuie de menționat faptul că circa 24% de producători/importatori nu sunt informați despre această inițiativă, iar circa 38%, chiar dacă cunosc, nu sunt pregătiți pentru interzicerea produselor din plastic de unică folosință.

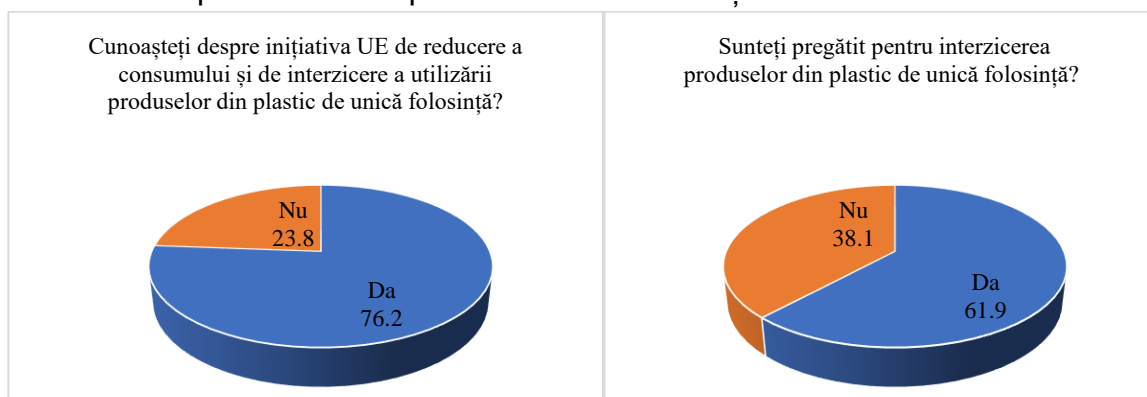

Fig. 18. Gradul de informare și pregătire a producătorilor /importatorilor de produse/ambalaje din plastic, cu privire la interzicerea produselor din plastic de unică folosință, %

Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Gradul de informare și motivare a acestui grup privind inițiativele europene se atestă în felul următor: circa 86% cunosc despre inițiativa UE de reducere a consumului și de interzicere a utilizării produselor din plastic de unică folosință, și 100 % sunt gata să renunțe la aceste produse.

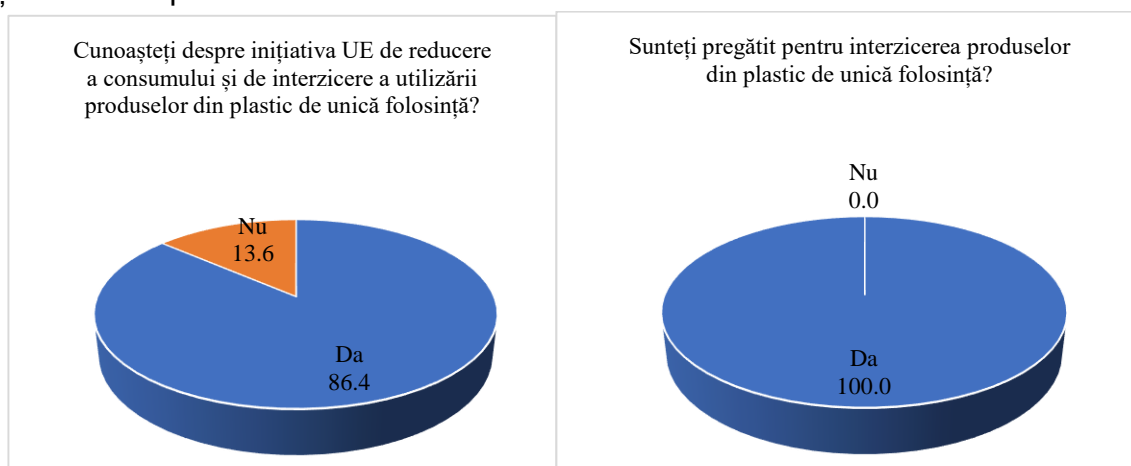

Fig. 19. Gradul de informare și pregătire a prestatorilor de servicii (grupul țintă 3), cu privire la interzicerea produselor din plastic de unică folosință, %

Sursa: date prelucrate în baza chestionarelor

Astfel, concluzia generală pe care am dedus-o din răspunsurile și comentariile celor 22 de întreprinderi ce activează în domeniul prestării servicii în alimentație, este următoarea: agenții economici respondenți nu vând produse de unică folosință, cum ar fi pahare, tacâmuri, altă veselă, precum și nu le utilizează la livrare. Totuși, la livrare se utilizează produse din plastic de unică folosință sub forme de caserole, peliculă, etc. Nu s-a identificat nici utilizarea pungilor din plastic. Agenții economici prestatori de servicii sunt în mare parte conformați la normele de utilizare a plasticului de unică folosință, sunt gata spre noi reguli de interzicere a produselor din plastic de unică folosință, iar marea majoritate a produselor din plastic de unică folosință (cum ar fi veselă, tacâmuri, pahare, pungi, etc.) sunt deja substituite cu alte tipuri de materiale biodegradabile.

Comentariile, pe care le-am obținut din răspunsuri, conduc la ideea că întreprinderile, care sunt din domeniul industriei alimentare, se pot conforma și vor fi pregătite la o asemenea schimbare și argumentează prin faptul că, prin înlocuirea plasticului cu alte produse biodegradabile, calitatea vieții, protecția sănătății, protecția mediului ambiant va crește.

Totuși, marea majoritate a agenților au menționat faptul că aceste schimbări *vor duce inevitabil la creșterea costului producției și alte probleme tehnice și tehnologice*. S-au adus estimări că costul produselor va putea crește dublu sau chiar triplul și acesta până la urmă va fi suportat de consumatorul final.

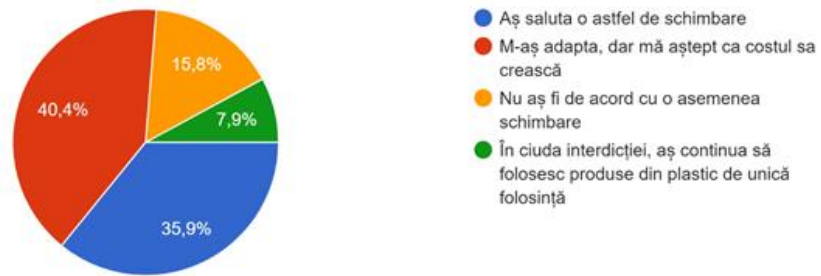
Totodată, respondenții care activează în domeniul producerii produselor chimice sunt rezervați vis-a-vis de aceste schimbări, argumentând prin faptul că *în prezent nu există alternativă de înlocuire a recipientelor din plastic pentru produse chimice și de altă natură, cum ar fi: dezinfectantele și alte produse similare*.

Circa 36% respondenți persoane fizice salută o posibilă modificare în legislație privind interzicerea utilizării produselor din plastic de unică folosință, circa 40% se vor conforma (deși se așteaptă că prețurile vor crește), circa 16% nu sunt de acord, **iar circa 8% din respondenți vor continua să utilizeze produse din plastic de unică folosință**.

În cazul **reprezentanților comunității civile**, 100% au salutat această inițiativă.

Astfel, aceste cifre indică faptul că acele persoane care sunt antrenate în activități de protecție a mediului, promovarea economiei verzi, etc. au deja format un comportament conștientizat privind protecția mediului ambiant, prin diminuarea cererii la mărfuri ambalate în plastic, alegerea altor ambalaje prietenoase mediului și sunt pregătiți la schimbările legislative privind interzicerea ambalajelor de unică folosință din plastic.

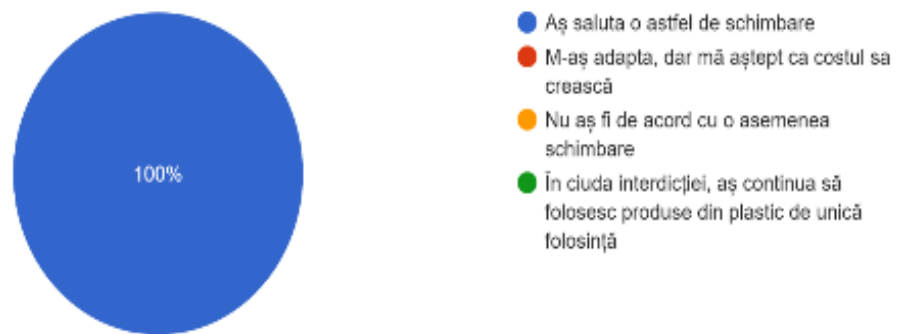
Dacă legislația ar schimba și ar interzice utilizarea produselor din plastic de unică folosință, cum v-ați comporta:

consumatorii finali

Dacă legislația ar schimba și ar interzice utilizarea produselor din plastic de unică folosință, cum v-ați comporta:

12 răspunsuri

societatea civilă

*Fig. 20. Gradul de deschidere a respondenților privind interzicerea prin lege a utilizării plasticului de unică folosință
Sursa: în baza chestionarului adresat grupului 5,6*

3. Comportamentul consumatorilor finali de achiziționarea produselor.

Pentru 41,3% din respondenți consumatori finali, persoane fizice, factorul principal care influențează decizia de cumpărare este prețul, iar ambalajul nu contează deloc, 26,4% preferă în esență, ambalaje non-plastic, dacă există mărfurile similare în asemenea ambalaje și 31,6% din respondenți, vor prefera ambalaje non-plastice, în cazul când prețul este similar. De notat că 0,6% din respondenți preferă întotdeauna ambalajele din plastic.

Comportamentul consumatorului final (persoane fizice) privind **utilizarea produselor de unică folosință** atât la locul de muncă cât și acasă este un factor esențial în analiza gradului de utilizare a produselor de plastic. Astfel, din sondaj constatăm că circa 30% din respondenți utilizează permanent produse din plastic de unică folosință, 41% - rareori și circa 29% nu utilizează deloc. Comunitatea civilă, la întrebarea dacă se utilizează produse din plastic de unică folosință (PET, pahare din plastic, alte vase, etc.) în asociațiile acestora, 83,3% au răspuns negativ, și 16,7 % au răspuns afirmativ.

4. Colectarea selectivă a deșeurilor de plastic

Principalul instrument prin intermediul căruia APL asigură colectarea separată a deșeurilor din plastic constă în plasarea a unui/mai multe containere pentru deșeuri plastice pe platforma de colectare a deșeurilor (circa 91% din respondenți au selectat acest răspuns) și plasarea acelorași containere pentru deșeuri de plastic în locuri publice (circa 14%).

În urma analizei răspunsurilor respondenților s-a constatat că circa 83% din primăriile respondente asigură deja **colectarea separată a plasticului**.

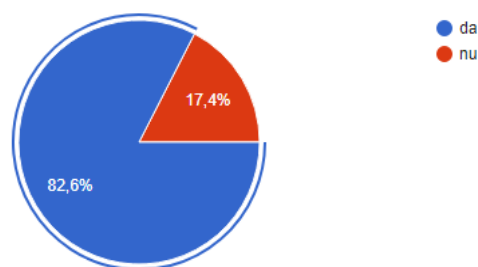

Fig. 21. Ponderea primăriilor care asigură colectarea separată a deșeurilor de plastic
Sursa: în baza chestionarului adresat grupului 1

Din analiza răspunsurilor agenților economici, se atestă că circa 52% din respondenți producători (importatori) de produse/ambalaje din plastic și produse în ambalaje din plastic (Grupul țintă 2) nu au introdus în întreprinderile lor colectarea separată a deșeurilor din plastic, și doar 48% din respondenți au deja implementată această practică, 83% din agenți economici din domeniul prestării servicii în alimentație, au introdus colectarea separată a deșeurilor din plastic per ansamblu. Din cei 48% de respondenți din grupul 2, care colectează separat deșeurile de plastic, 46% au introdus

o colectare separată a deșeurilor de ambalaje din plastic în funcție de material (de exemplu, colectare separată a LDPE (polietilena de joasa densitate), colectare separată a polistirenului etc.), pe cînd în grupul 3 nu există o asemenea practică de selectare pe tipuri de plastic.

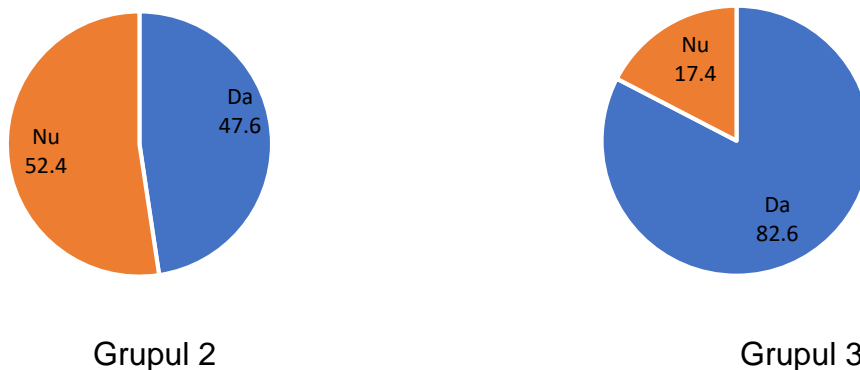

Fig. 22. Ponderea agenților economici, care asigură colectarea separată a deșeurilor de plastic

Sursa: în baza chestionarelor

Toate 100% de întreprinderi autorizate în gestionarea deșeurilor respondente (grupul 4), aplică colectarea separată a deșeurilor, inclusiv pe tipuri de plastic, și contribuie la sistemul REP prin gestionarea fluxurilor de deșuri. Totodată, din cei 4 respondenți, 3 entități au activități de reciclare a plasticului. Toate entitățile asigură colectarea separată a deșeurilor de plastic, în bază de contracte. Compania, care nu este reciclator, predă deșeurile colectate pe tipuri de plastic spre reciclare. Iar 3 entități, care sunt și reciclatori, procesează singure deșeurile din plastic.

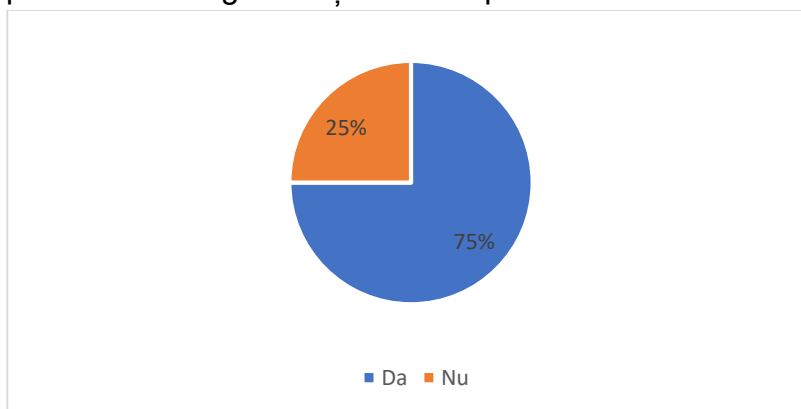

Fig. 23. Distribuția respondenților grupului 4 privind reciclarea deșeurilor de plastic
Sursa: în baza chestionarelor

Reciclatorii au stipulat că această activitate de reciclare se axează pe un sistem integral de procese tehnologice, care include principalele operațiuni, cum ar fi: sortarea manuală, optică, magnetică, presare, desfacere baloți, sortarea de probă, mărunțire, spălare, uscare, granulare, ambalare. Din răspunsurile celor 4 respondenți s-a constatat că, capacitatea instalației de reciclare pe care ei o gestionează este de 400-500 tone pe

an (3 respondenți) și 5000 tone pe an (1 respondent). Toți reciclatorii nu reușesc să vândă toată producția de materiale plastice secundare.

Conform răspunsurilor respondenților, principalele probleme cu care se confruntă entitățile și care inevitabil duc la nerealizarea producției sunt costurile mari ce țin de utilizarea apei, energiei electrice, energiei termice, care într-un final majorează prețurile la materialele plastice secundare.

Consumatorul final. Din cei 75,7% care cunosc despre colectarea selectivă a deșeurilor, circa 29% din respondenți aplică în practică colectarea selectivă, 23% chiar dacă cunosc, nu sunt antrenați în acest proces, iar 48% din respondenți menționează că practică rareori colectarea selectivă a deșeurilor.

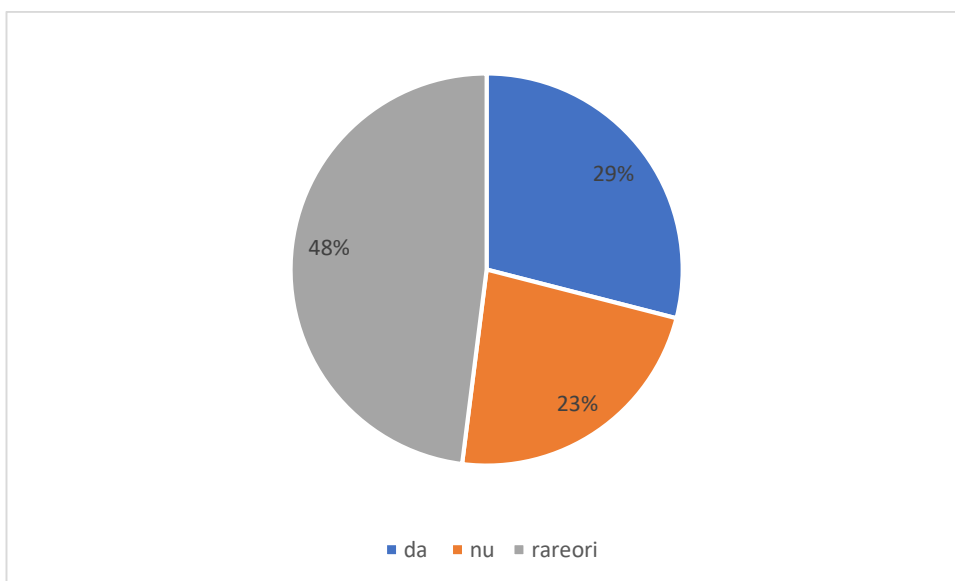
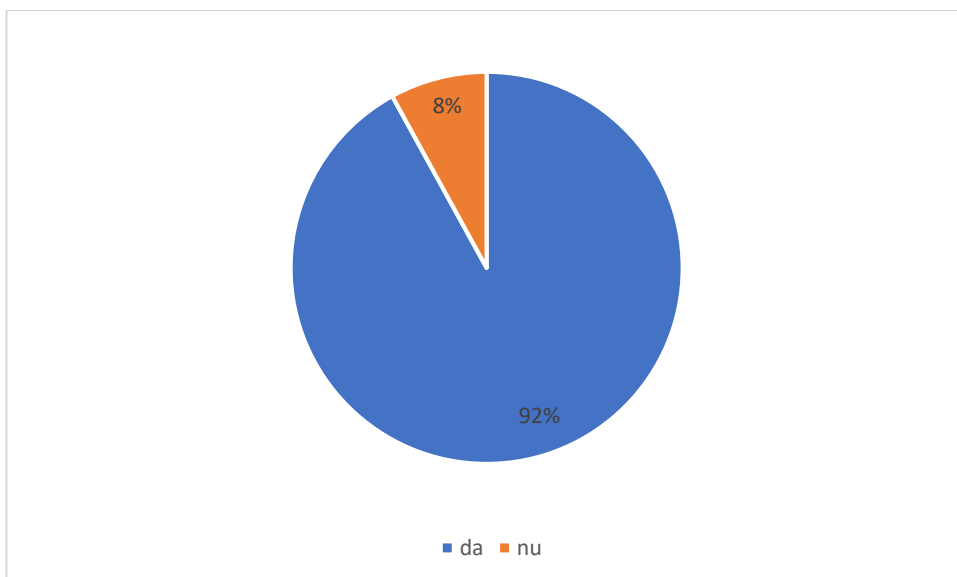

Fig. 24. Ponderea consumatorilor finali respondenți care aplică în practică colectarea selectivă a deșeurilor de plastic

Sursa: în baza chestionarului

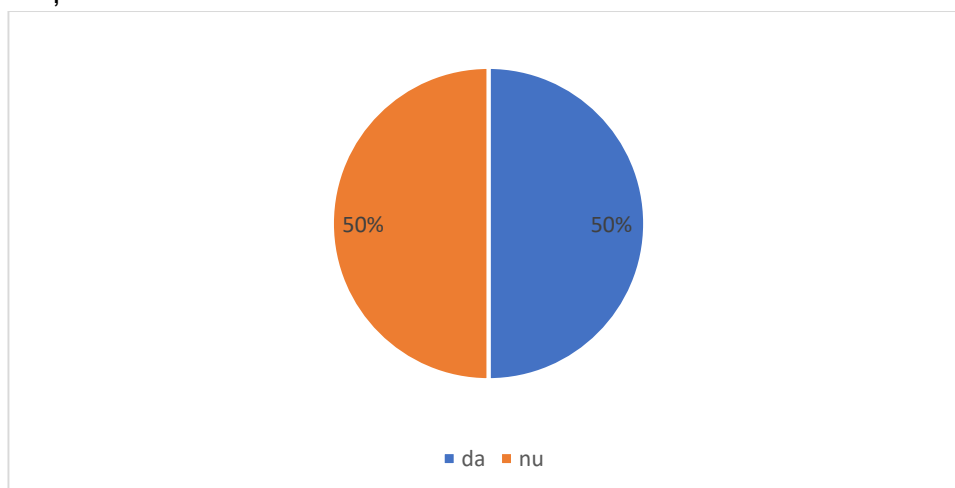
Frecvența cu care persoanele colectează deșeurile separat este următoarea: 16,7% din respondenți colectează separat deșeurile în fiecare zi, 14,4% - odată pe săptămână, mai rar decât o lună – 19,9 și 40,7% nu separă deșeurile niciodată.

Grupul 6 Societatea civilă. Circa 92 % din respondenții grupului 6 aplică principiul colectării separate a deșeurilor din plastic.

*Fig. 25. Distribuția răspunsurilor grupului 6 – societatea civilă, cu privire la aplicarea principiului de colectare separată a deșeurilor din plastic
Sursa: în baza chestionarului adresat grupului 6*

Totodată, se atestă prezența tomberoanelor pentru colectarea plasticului doar în 50% din localitățile unde activează ONG.

*Fig. 26. Prezența tomberoanelor pentru colectarea plasticului
Sursa: în baza chestionarului adresat grupului 6*

Gradul de informare și educare a consumatorilor finali cu privire la colectarea selectivă a deșeurilor este următorul: circa 75,7% cunosc despre aceasta, 23,7% nu cunosc și doar 0,6% nu sunt siguri, dacă cunosc această practică.

Pentru marea majoritate (90%) a colecta separat deșeurile înseamnă să ajute la protecția mediului înconjurător, 80% - a contribui indirect la sănătatea populației, iar ceea ce trebuie de menționat că circa 85% au indicat faptul că, colectarea selectivă sprijină reciclarea materialelor.

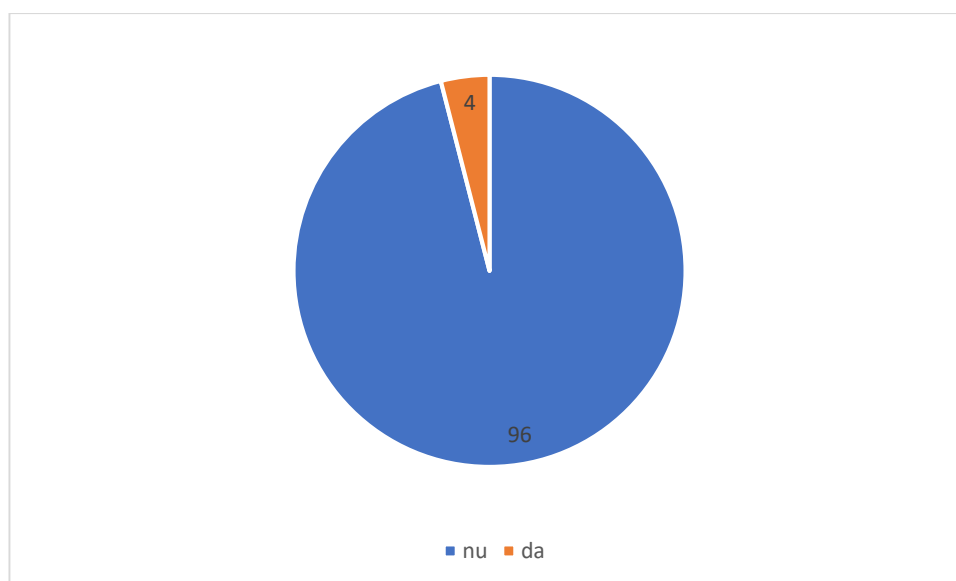
Cu privire la gradul de informare privind "drumul" parcurs de deșeuri (colectarea, gestionarea, valorificarea, depozitarea, etc.) s-a constatat că circa 40% din respondenți

persoane cunosc destul de vag ce se întâmplă ulterior cu deșeurile, 13% nu sunt informați deloc și circa 47% cunosc situația.

Gradul de motivare a consumatorilor finali de a începe colectarea selectivă a deșeurilor este următorul: 33,8% sunt foarte dispuși, 44,3 % dispuși mediu, iar circa 22% nu sunt deloc dispuși să participe la colectarea selectivă a deșeurilor.

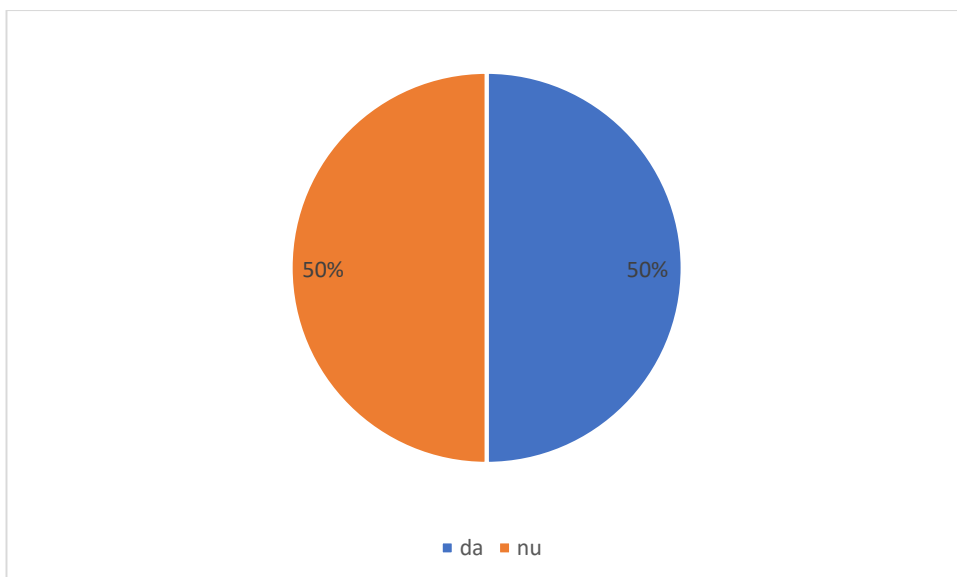
5. Responsabilitatea extinsă a producătorului (REP)

În Republica Moldova conceptul REP a fost introdus treptat în legislația națională începând cu anul 2017 odată cu intrarea în vigoare a Legii privind deșeurile nr. 209/2016. Pe moment, încă se fac eforturi pentru a avea o implementare mai mare a acestui sistem, atât în rândul agenților economici cât și a APL.

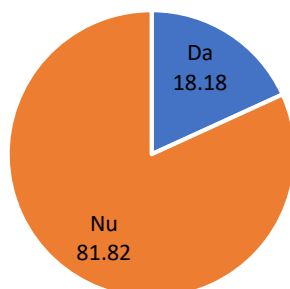
*Fig. 27. Participarea APL la REP
Sursa: în baza chestionarului*

Astfel, din răspunsurile respondenților în prezent se atestă următoarea situație: circa 96% din APL chestionate nu participă la sistemul REP și consideră că acest concept nu va îmbunătăți condițiile pentru colectarea separată și reciclarea ambalajelor din plastic. Din cele 4% de APL sunt antrenate în sistemul REP, sunt mulțumiți doar 50%

*Fig. 28. Gradul de satisfacere a APL de sistemul REP
Sursa: în baza chestionarului*

Din grupul țintă 2, doar 18% sunt implicați în sistemul REP, iar 81% de producători (importatori) de produse de plastic și produse în ambalaje din plastic nu contribuie pe moment, dar intenționează în viitor să aplice această practică.

*Fig. 29. Producători/importatori implicați în sistemul REP
Sursa: în baza chestionarului*

Din Grupul 3 toți prestatorii de servicii nu contribuie la sistemul REP. Din sondaj am dedus faptul că circa 50% nu sunt informați suficient de bine despre conceptul REP, iar 27% nu cunosc deloc.

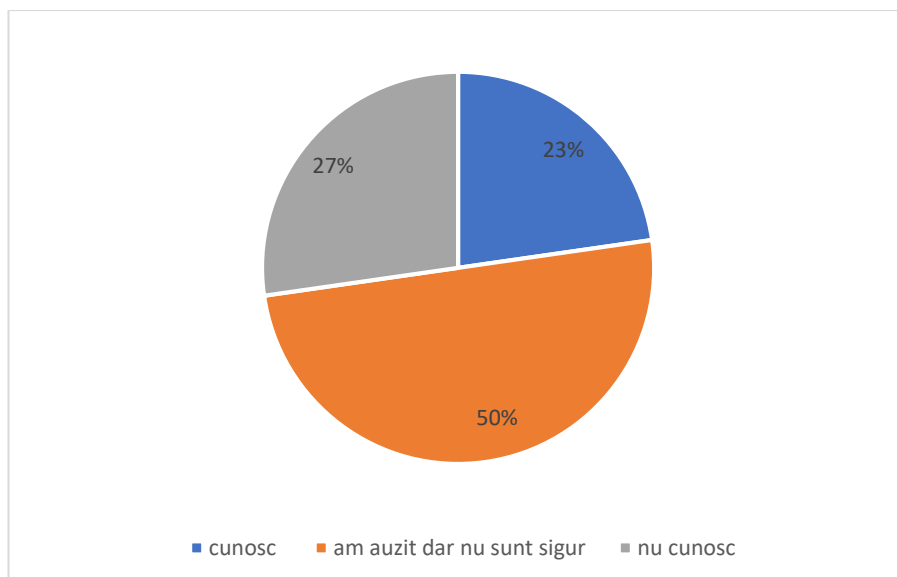

Fig. 30. Gradul de informare a prestatorilor de servicii privind conceptul REP
Sursa: în baza chestionarului

În schimb, toți respondenții grupului 4 contribuie la sistemul REP prin activitatea sa de a gestiona fluxurile de deșeuri și prin semnarea de contracte de raportare și reciclare pentru sistemele colective ale producătorului.

6. **Gradul de percepere a gravității problemei** legate de utilizarea plasticului și a deșeurilor din plastic în Republica Moldova poate fi cuantificat după cum urmează:

- Consideră **situația actuală în R. Moldova privind utilizarea produselor din plastic și gestionarea deșeurilor din plastic foarte gravă**: 38,5% de APL, 17% de producători/importatori, 23% din prestatori, 50% de reciclatori, 22,3% de consumatori, persoane fizice și 57% de ONG.

- Consideră **situația actuală în R. Moldova privind utilizarea produselor din plastic și gestionarea deșeurilor din plastic gravă**: 50% de APL, 44% de producători/importatori, 77% din prestatori, 50% de reciclatori, 28,7% de consumatori, persoane fizice și 14% de ONG.

- De menționat că practic doar circa 31% de consumatorii finali, persoane fizice consideră că în țară nu există vreo problemă privind utilizarea plasticului și a deșeurilor din plastic (Fig. 31).

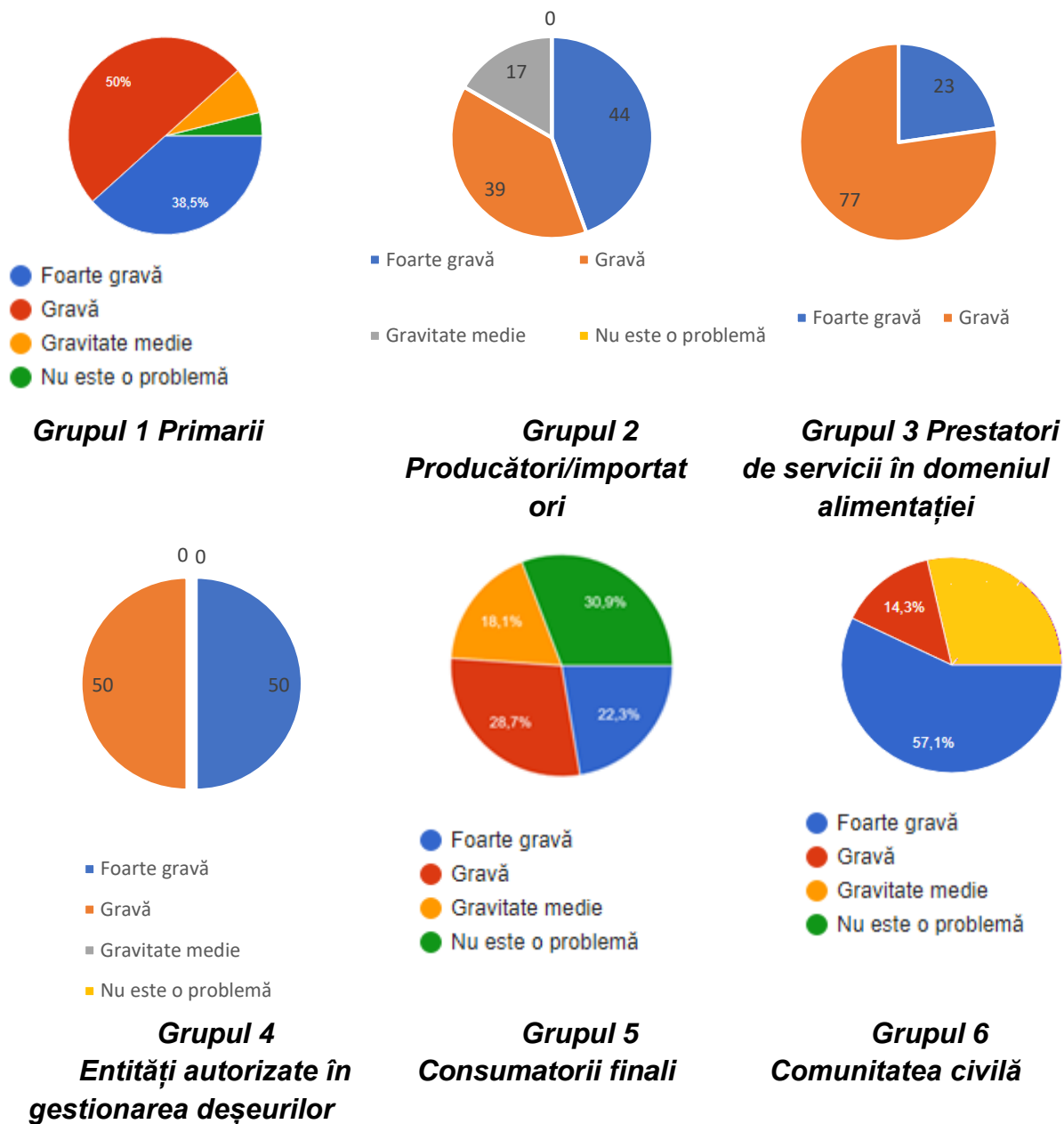

Fig. 31. Perceperea respondenților referitor la situația actuală în Republica Moldova privind utilizarea produselor din plastic și gestionarea deșeurilor
Sursa: în baza chestionarului

Concluzii

Respondenții au relevant următoarele probleme ce țin de gestionarea deșeurilor din plastic, inclusiv și cele de unica folosință:

Problemele identificate țin de următoarele domenii:

în domeniul legislativ:

- Mecanismul de implementare a legislației privind utilizarea plasticului, precum și a deșeurilor din plastic, nu este eficientă, inclusiv se atestă o suprapunere de acte legislative, care majorează povara fiscală a agenților economici și îi demotivează de a participa la sistemul REP.
- Se atestă că amenziile și sancțiunile privind protecția mediului, care sunt stipulate în Codul Contravențional, în viziunea majorității respondenților sunt mici și nu sunt dure.
- Insuficiența cadrului normativ ce ține de crearea de parteneriate între primării și companiile care reciclează deșeurile din plastic.

în domeniul instituțional

- se atestă un dialog ineficient dintre instituțiile de stat și agenții economici care sunt antrenați în utilizarea produselor din plastic sau a ambalajelor din plastic
- se atestă că principalii actori implicați în managementul deșeurilor (APL, producători, prestatori și reciclatori) consideră că există o repartizare incorectă și ineficientă a responsabilităților privind managementul deșeurilor.
- se atestă faptul că mediul de afaceri consideră că lipsește un mecanism strict de supraveghere și control din partea statului cu privire la respectarea normelor legislative ce țin de protecția mediului.

în domeniul infrastructurii de gestionare a deșeurilor din plastic

- Nu este creat un mecanism clar – scheme REP pentru ambalaje din plastic.
- Lipsa în mediul rural a colectoarelor, locurilor amenajate pentru deșeurile de plastic.
- Lipsa companiilor specializate în reciclare în Republica Moldova (rețea nedezvoltată a instalațiilor de reciclare a plasticului).
- Prezența gropilor de gunoi neautorizate.

privind conjunctura pieței

- lipsa pieței de desfacere a plasticului reciclat.

constrângeri de ordin financiar

- Lipsa de resurse financiare care ar permite re tehnologizarea întreprinderilor în vederea introducerii modelelor circulare de afaceri.
- Costuri suplimentare pentru procurarea utilajelor ce ar permite reciclarea plasticului.
- Lipsa unui mecanism de subvenționare a reciclatorilor, cel puțin la etapa inițială.

de ordin educațional-motivațional privind prevenirea și gestionarea deșeurilor din plastic:

- Agenții economici nu cunosc sau nu sunt parte a sistemului REP și eventual respondenții nu cunosc prevederile legislative privind gestionarea deșeurilor, inclusiv responsabilitățile diferitor actori
- Lipsa culturii și educației atât din partea producătorilor cât și a consumatorilor
- Lipsa de informare atât a populației cât și a companiilor
- Gradul mare de indiferență față de problemele de mediu; adoptarea stilului „ce este dincolo de ușa casei, nu mă privește”.
- Nu este suficientă motivare a populației să colecteze separat deșeurile.
- Sancțiunile sunt prea blânde .
- Convingerea că oricum toate deșeurile selectate ajung la o singură groapă de gunoi.

Prezentul studiu va contribui la perfecționarea cadrului normativ și instituțional aferent managementului deșeurilor din plastic, precum va duce la regândirea și reevaluarea riscurilor plasticului, atât pentru mediu cât și sănătatea umană, atunci când acesta devine deșeurii.

De asemenea, considerăm că acest studiu va permite adoptarea ulterioară a unor modele mai sustenabile de producție/utilizare a plasticului și o mai bună gestionare a deșeurilor din plastic. În mod special, se dorește să se pună accent pe creșterea nivelului de reciclare a acestor deșeurii, ceea ce va duce și la creșterea mai eficientă și a utilizării resurselor. În același timp, considerăm că politicile publice propuse în viitorul apropiat trebuie să contribuie la reducerea importurilor de plastic, producerea și utilizarea acestuia.

În concluzie, gestionarea deșeurilor reprezintă una dintre problemele importante cu care se confruntă autoritățile publice locale. În prezent, problema deșeurilor se manifestă, tot mai acut, din cauza creșterii cantității și diversității acestora, precum și a impactul lor negativ, tot mai pronunțat, asupra mediului înconjurător. În marea majoritate a regiunilor rurale, serviciul de gestionare a deșeurilor se limitează doar la colectarea, transportarea și depozitarea deșeurilor, fără procedura de separare sau sortare, ceea ce contravine principiilor specifice Sistemului integrat de gestionare a deșeurilor.

Organizarea și implementarea cu succes a unui sistem integrat de management a deșeurilor trebuie să fie realizată prin înțelegerea rolurilor instituționale, aplicarea tehnicilor eficiente privind monitorizarea implementării în practică a cerințelor legale naționale în domeniul managementului deșeurilor, cunoașterea celor mai bune practici în domeniu, inclusiv instrumente normative necesare pentru organizarea sistemului integrat de management. Totodată, eforturile autorităților publice locale trebuie direcționate spre dezvoltarea infrastructurii în localități pentru implementarea principiilor specifice sistemului integrat de gestionare a deșeurilor, dezvoltarea managementului funcționării serviciului public de gospodărie comunală în scopul gestionării deșeurilor prin aplicarea principiilor economiei circulare, dezvoltarea practicilor și serviciilor privind colectarea separată și reciclarea deșeurilor.

Totodată, este necesar să se dezvolte un mecanism economic și un sistem de reglementări care să stimuleze reducerea, separarea și reciclarea deșeurilor. Ar trebui create sisteme integrate de gestionare a deșeurilor la nivel național, regional și local,

combinând abordări organizaționale, economice și sociale. Autoritățile ar trebui să consolideze structurile existente, să dezvolte abordări bazate pe riscuri privind gestionarea deșeurilor. De asemenea, ar trebui să fie implementate activități pentru a monitoriza riguros sectorul deșeurilor și pentru a îmbunătăți calitatea datelor, precum și pentru a oferi orientări și a promova campanii de sensibilizare. În același timp, pentru a face față vulnerabilităților și principalelor provocări din sectorul deșeurilor, autoritățile ar trebui să reconsidere calculul capacității totale în viitoarele planuri de deșeuri, precum și să abordeze coordonarea și integrarea infrastructurii publice de deșeuri.

Pentru implementarea cu succes a măsurilor de gestionare a deșeurilor, o premisă indispensabilă este colaborarea cu cetățenii. Astfel este necesară o comunicare intensă între autoritatea publică locală, operatorul de salubritate, întreprinderile prelucrătoare de materiale valorificabile cu cetățenii și agenții economici, care reprezintă sursa de generare a deșeurilor. Pentru sprijinirea realizării principiilor specifice sistemului integrat de gestionare a deșeurilor sunt obligatorii măsuri de comunicare și implicare a populației. Campaniile de conștientizare și de informare a populației privind impactul deșeurilor de plastic asupra mediului ambiant și calității vieții, dar și posibilitățile de aplicare a principiilor economiei circulare în soluționarea problemei deșeurilor reprezintă un instrument important în activitățile de dezvoltare locală, promovând formarea aptitudinilor și atitudinilor necesare pentru a înțelege importanța problemelor de mediu și pentru dezvoltarea activității conștiente și responsabile a cetățenilor în folosul comunității.

În vederea implementării cu succes a unui sistem integrat de management a deșeurilor de plastic la nivel local, se recomandă următoarele:

- Dezvoltarea infrastructurii pentru implementarea principiilor specifice Sistemului integrat de gestionare a deșeurilor, bazat pe colectarea separată a deșeurilor, inclusiv de plastic;

- Dezvoltarea practicilor și serviciilor privind colectarea separată a deșeurilor, inclusiv cele de plastic;

- Dezvoltarea managementului funcționării serviciului public de gospodărie comunală în scopul gestionării deșeurilor de plastic prin aplicarea principiilor economiei circulare: reduce-reutilizează-reciclează;

Bineînțeles ca sunt necesare investiții enorme. Accesarea fondurilor pentru managementul deșeurilor bazat pe colectarea selectivă, biodiversitate, reconstrucție ecologică, re tehnologizare, prevenirea poluării, din contul donatorilor externi.

Totodată, este recomandabil perfecționarea sistemului centralizat de raportare a deșeurilor la nivel de producători de deșeuri, inclusiv cele din plastic (gospodării și agenți economici), de transportatori, de centre de colectare, prin:

- Raportarea corectă a datelor cantitative și pe categorii de deșeuri, inclusiv cele din plastic;

- Descrierea corectă a disponibilului de deșeuri pe categorii de deșeuri pe plan local, municipal, regional, național și realizarea de predicții cu un grad redus de eroare statistică;

- Transparența procesului raportării și accesul facil la informație pentru întreaga societate.

Este imperativă creșterea gradului de implicare a autorităților locale în realizarea colectării separate a fluxurilor de deșeuri reciclabile, inclusiv a plasticului.

Țintele cadrului de politici naționale privind gestionarea deșeurilor, inclusiv din plastic, vizează crearea afacerilor prietenoase mediului ambiant și circulare, managementul durabil al resurselor și consumul responsabil. Conform legislației, autoritățile locale au responsabilități în adoptarea unor planuri eficiente de management al deșeurilor, dar și în încurajarea parteneriatelor cu mediul industrial și de afaceri, precum și cu cetățenii, în vederea găsirii de soluții pentru minimizarea cantității de deșeuri generate, facilitând reciclarea și recuperarea lor.

Analiza efectuată a permis evidențierea unor direcții care necesită a fi fortificate, cum ar fi:

- Reglementări axate pe recuperarea și reutilizarea resurselor,
- Instrumente ce țin de interdicțiile impuse prin lege (sanțiuni) și stimulente economice și fiscale.
- Instrumente ce țin de sporirea gradului de educație, conștientizare a populației.

Anexe

Anexa 1. Chestionar privind identificarea nivelului de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic în Republica Moldova

Introducere

Acest chestionar a fost creat în cadrul proiectului SAMRS/2022/MD/1/2, activitatea 2, sub-activitatea 2.1.3. Scopul său este de a investiga nivelul de utilizare a produselor din plastic (inclusiv cele de unică folosință) și generarea de deșeuri din plastic, inclusiv determinarea comportamentului consumatorului, dar și de a verifica practica de consolidare și aplicare a cadrului legislativ de către autoritățile de reglementare și alte părți interesate. Sondajul va oferi o imagine de ansamblu asupra factorilor care influențează luarea deciziilor publice, precum și anumite lacune în legislație.

Chestionarul este destinat următoarelor grupuri țintă:

1. APL;
2. Producători (importatori) de produse în ambalaje din plastic și producători (importatori) de produse din plastic;
3. Antreprenori care prestează servicii, în principal în domeniul alimentației;
4. Entități autorizate în gestionarea deșeurilor;
5. Consumatorii / Organizații non-profit.

Chestionar – Partea 1 : Caracteristica interviuatului

1.1. Desemnarea grupului țintă

- APL (1, 4, 5 și 6)
- Producător (importator) de produse în ambalaje din plastic și producător (importator) de produse din plastic (1, 2, 4, 5 și 6)
- Antreprenor care oferă servicii, în principal domeniul alimentației (1, 2, 4, 5 și 6)
- Entități autorizate în gestionarea deșeurilor (1, 4, 5 și 6)
- Consumatorii (1 și 3)
- Organizație non profit (1, 3 și 6)

1.2. Denumirea și adresa sediului persoanei intervievate

Denumirea:

.....

Adresa:

.....

1.3. Numele și funcția persoanei care completează chestionarul

Nume:

.....

Funcția:

.....
1.4. Activitatea principală a persoanei intervievate (NA pentru municipalități):
.....

Chestionar – Partea a 2-a: Plasarea pe piață a materialelor plastice

2.1. Marcați opțiunea cea mai caracteristică (puteți marca mai multe opțiuni):

- Sunt producător de produse din plastic
- Sunt producător de produse ambalate în ambalaje din plastic
- Sunt importator de produse din plastic pentru revânzare
- Sunt importator de produse din plastic pentru uz propriu
- Sunt importator de produse ambalate în ambalaje de plastic pentru revânzare
- Sunt importator de produse ambalate în ambalaje de plastic pentru uz propriu
- Nu plasez pe piață produse din plastic / ambalaje din plastic

2.2. Câte produse din plastic / ambalaje din plastic ați plasat pe piața Republicii Moldova ¹ în 2021, respectiv în 2020 (în kg)?

..... kg /2020 kg /2021 de produse din plastic

..... kg /2020 kg /2021 ambalaje din plastic

2.3. Din ce materiale plastice constau produsele/ambalajele puse pe piață de compania dumneavoastră:

- Polietilenă
- Polipropilenă
- Polistiren
- Clorura de polivinil
- Polietilena tereftalat
- Materiale plastice dure tratate cu agenți ignifugi
- Copolimeri
- Materiale plastice mixte

2.4. Este posibil să reduceți cantitatea de ambalaje din plastic în care ambalați produsele/importați produse ambalate?

Da Nu

2.5. Este posibil să înlocuiți ambalajele din plastic cu altele, de exemplu hârtie?

Da Nu

2.6. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este da, estimați ce proporție de ambalaje din plastic poate fi înlocuită cu alte materiale:

..... %

2.7. Plasați pe piață produse din plastic de unică folosință?

¹ Plasare pe piață = prima livrare a unui produs pentru distribuție, consum sau utilizare pe piața Republicii Moldova în cursul unei activități comerciale, fie contra cost, fie gratuit

Da Nu

2.8. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este da, precizați care:

.....
.....
.....

2.9. Cunoașteți despre inițiativa UE de reducere a consumului și de interzicere a utilizării produselor din plastic de unică folosință?

Da Nu

2.10. Sunteți pregătit pentru interzicerea produselor din plastic de unică folosință?

Da Nu

2.11. Comentariile dumneavoastră:

.....
.....
.....

Chestionar – partea a 3-a: Comportamentul consumatorului

3.1. Achiziționați produse (materii prime, piese) ambalate în ambalaje de plastic în compania/municipalitatea dumneavoastră?

Da Nu

3.2. Când achiziționați, utilizați opțiunea de a alege alte ambalaje decât cele din plastic (de exemplu, hârtie, sticlă etc.)?

Da Nu

3.3. Dacă ați avea ocazia să achiziționați mărfuri în alt ambalaj decât plastic, dar la un preț mai mare, ce variantă ați prefera?

Plastic / preț mai mic Altele decât plastic / considerații de protecție a mediului

3.4. Cât de mult vă afectează ambalajul atunci când cumpărați mărfuri?

- în esență, prefer întotdeauna ambalajele non-plastic, dacă este posibil
- la un preț similar, aleg întotdeauna un alt ambalaj decât plasticul
- ambalajul nu contează, doar prețul decide
- prefer întotdeauna ambalajele din plastic

3.5. Utilizați produse din plastic de unică folosință în compania/municipalitatea dvs. (de exemplu, vase de unică folosință ca pahare de plastic sau ambalaje alimentare din polistiren)?

Da Nu

3.6. Folosiți băuturi în ambalaje din plastic de unică folosință în compania/municipalitatea dumneavoastră?

Da Nu

3.7. Folosiți produse din plastic de unică folosință în casă (de exemplu, vase de unică folosință):

Da Nu

3.8. Folosiți băuturi în ambalaje din plastic de unică folosință în gospodăria dvs.?

Da Nu

3.9. Dacă legislația ar schimba și ar interzice utilizarea produselor din plastic de unică folosință, cum v-ați comporta:

Aș saluta o astfel de schimbare

M-aș adapta, dar mă aștept ca costul să crească

Nu aș fi de acord cu o asemenea schimbare

În ciuda interdicției, aș continua să folosesc produse din plastic de unică folosință

Chestionar – partea a 4-a : Responsabilitate extinsă a producătorului

4.1. Contribuiți la sistemul de responsabilitate extinsă a producătorului?

Da Nu

4.2. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este da, cum contribuiți la sistemul de responsabilitate extinsă a producătorului?

.....
.....
.....

4.3. Asigurați colectarea deșeurilor de plastic în afara companiei dumneavoastră, de exemplu într-o municipalitate sau într-un magazin/lanț?

Da Nu

4.4. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este da, descrieți cum:

.....
.....
.....

4.5. Asigurați tratarea/reciclarea deșeurilor de plastic colectate în compania dumneavoastră, precum și în afara companiei dumneavoastră?

Da Nu

4.6. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este da, descrieți cum:

.....
.....

Chestionar – partea a 5-a : Managementul deșeurilor de plastic

Întrebări pentru primării

5.1. Asigurați o colectare separată a deșeurilor de plastic în localitatea dvs.?

Da Nu

5.2. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este da, alegeți sistemul apropiat celui din municipiul tău:

unul/mai multe containere pentru deșeuri de plastic în locuri publice pe teritoriul municipiului

- unul/mai multe containere pentru deșeuri plastice pe platforma de colectare a deșeurilor municipale
- câte un container în fiecare gospodărie
- colectare în anumite zile
- altele, descrieți:

5.3. Estimați cantitatea de deșeuri de plastic din deșeurile municipale mixte:

5.4. Ați analizat vreodată compoziția deșeurilor municipale mixte din municipiul dumneavoastră?

- Da Nu

5.5. Unde transportați (eliminați) deșeurile municipale mixte?

5.6. Colectarea deșeurilor de ambalaje din plastic în municipiul dumneavoastră este asigurată de un sistem colectiv de responsabilitate extinsă a producătorului?

- Da Nu

5.7. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este da, sunteți mulțumit de abordarea sistemului?

- Da Nu

5.8. Dacă ați înființat o colectare separată a deșeurilor de plastic, cum vă ocupați de aceasta?

- le predăm unei companii de reciclare/tratate a deșeurilor
- le predăm unui sistem de responsabilitate extinsă a producătorului
- le aruncăm la depozitul de deșeuri
- altele, descrieți:

5.9. Care sunt costurile municipalității pentru colectarea separată și tratarea unei tone de deșeuri de plastic?

Întrebări pentru companii

5.10. Compania dumneavoastră a introdus o colectare separată a deșeurilor de plastic?

- Da Nu

5.11. Compania dumneavoastră a introdus o colectare separată a deșeurilor de ambalaje din plastic în funcție de material (de exemplu, colectare separată a LDPE, colectare separată a polistirenului etc.)?

- Da Nu

5.12. Compania dumneavoastră predă deșeuri de plastic sortate pentru reciclare?

- Da Nu

5.13. Care sunt costurile companiei dumneavoastră cu colectarea separată și tratarea a unei tone de deșeuri de plastic?

5.14. Sunteți o companie care reciclează deșeurile de plastic?

Da Nu

5.15. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este da, descrieți pe scurt procesul de reciclare:

.....
.....
.....
.....

5.16. Dacă răspunsul la întrebarea 5.14 este da, care este capacitatea instalației dvs. (în tone pe an):

.....

5.17. Dacă răspunsul la întrebarea 5.14 este da, reușiți să vindeți toată producția de materiale plastice secundare?

Da Nu

5.18. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este nu, care sunt principalele probleme (descrieți)?

.....
.....
.....
.....

5.19. Dacă răspunsul la întrebarea 5.17 este nu, credeți că statul vă poate ajuta? Dacă da, cum (descrieți).

Da Nu

.....
.....
.....
.....

5.20. În opinia dumneavoastră, este o rețea suficientă de instalații de reciclare în Moldova?

Da Nu

5.21. Dacă răspunsul la întrebarea anterioară este nu, care este motivul?

.....
.....
.....
.....

Chestionar – partea a 6-^a: Legislație

6.1. Considerați că legislația pentru deșeurile de plastic este suficientă și eficientă?

Da Nu

6.2. Considerați că legislația pentru responsabilitatea extinsă a producătorului de ambalaje este suficientă și eficientă?

Da Nu

6.3. Considerați că implementarea prevederilor privind gestionarea deșeurilor de plastic conform Regulamentului privind ambalajele și deșeurile de ambalaje, aprobat prin HG 561/2020 va îmbunătăți condițiile pentru colectarea separată și reciclarea ambalajelor din plastic în regiunea Dvs.?

Da Nu

6.4. Considerați că fondurile (taxa pentru mărfurile care, în procesul utilizării, cauzează poluarea mediului) plătite de entitățile care plasează pe piață produse în ambalajul primar din materiale plastic sunt folosite eficient pentru colectarea și reciclarea deșeurilor de ambalaje din plastic?

Da Nu

6.5. Considerați că legislația motivează suficient municipalitățile să organizeze colectarea separată a deșeurilor de plastic?

Da Nu

6.6. În opinia dumneavoastră, primăriile au suficiente resurse financiare pentru a asigura colectarea separată a deșeurilor de plastic?

Da Nu

6.7. În opinia dumneavoastră, responsabilitatea pentru deșeurile de plastic este împărțită în mod corespunzător între municipalități și entitățile care plasează pe piață ambalaje din plastic?

Da Nu

6.8. Sunt sancțiunile stipulate în Codul Contravențional al R. Moldova suficient de dure (aspre) pentru a preveni practici de gestionarea ilegală a deșeurilor?

Da Nu

6.9. Numiți cele mai grave trei probleme care împiedică colectarea separată și reciclarea deșeurilor din plastic în Moldova.

1.

.....

2.

.....

3.

.....

6.10. În opinia dumneavoastră, este statul suficient de capabil să controleze îndeplinirea cerințelor legislației privind deșeurile și să-i pedepsească pe cei care nu le respectă?

Da Nu

6.11. Ce ar trebui schimbat în legislația actuală privind deșeurile de plastic?

.....

.....

.....

Anexa 2. Organizarea administrativ-teritorială a R.Moldova, 2022

1. ORGANIZAREA ADMINISTRATIV-TERITORIALĂ

1.1. Organizarea administrativă a teritoriului Republicii Moldova, la 1 ianuarie 2022

	Municipii	Orașe	Localități din componența orașelor (municipiilor)	Sate-reședințe ¹	Localități din componența comunelor ²	Total localități
Republica Moldova	13	53	41	916	659	1 682
Mun. Chișinău	1	6	3	12	13	35
Mun. Bălți	1	-	-	2	-	3
Mun. Bender	1	-	-	1	-	2
Raioanele:						
Anenii Noi	-	1	5	25	14	45
Basarabasca	-	1	-	6	3	10
Briceni	-	2	-	26	11	39
Cahul	1	-	1	36	17	55
Cantemir	-	1	-	26	24	51
Călărași	-	1	1	27	15	44
Căușeni	-	2	1	28	17	48
Cimișlia	-	1	3	22	13	39
Criuleni	-	1	2	24	16	43
Dondușeni	-	1	-	21	8	30
Drochia	-	1	-	27	12	40
Dubăsari	-	-	-	11	4	15
Edineț	1	1	4	30	13	49
Fălești	-	1	1	32	42	76
Florești	-	3	-	37	34	74
Glodeni	-	1	1	18	15	35
Hâncești	1	-	-	38	24	63
Ialoveni	-	1	-	24	9	34
Leova	-	2	1	23	14	40
Nisporeni	-	1	-	22	16	39
Ocnîța	-	3	-	18	12	33
Orhei	1	-	-	37	37	75
Rezina	-	1	3	24	13	41
Râșcani	-	2	6	26	21	55
Sângerei	-	2	1	24	43	70
Soroca	1	-	-	34	33	68
Strășeni	1	1	2	25	10	39
Șoldănești	-	1	-	22	10	33
Ștefan Vodă	-	1	-	22	3	26
Taraclia	-	2	-	13	11	26
Telenești	-	1	2	30	21	54
Ungheni	1	1	1	31	40	74
UTA Găgăuzia	2	1	1	23	5	32
UATSN	1	9	2	69	66	147

Sursa:

https://statistica.gov.md/files/files/publicatii_electronice/Statistica_teritoriala/Statistica_teritoriala_2022.pdf

Anexa 3. Chestionarele plasate pe Platforma Google forms

studiu plastic

527 de răspunsuri

Vedeți în Foi de calcul

Se acceptă răspunsuri

Rezumat Întrebare Individual

Genul

527 de răspunsuri

Gen	Procentaj
masculin	57,7%
feminin	42,3%

Copiați

grupul 1 primarii

26

studiu privind utilizarea produselor din plastic grup 1 primarii

Ministerul Mediului solicită respectuos deschiderea Dvs. pentru realizarea unui studiu privind utilizarea produselor din plastic. Responsabil de colectarea datelor și de elaborarea acestui studiu este echipa proiectului din cadrul Institutului Național de Cercetări Economice.

În acest context, echipa proiectului **Program de Stat (2020-2023) Dezvoltarea mecanismului de formare a economiei circulare în Republica Moldova, Cifrul Proiectului "20.80009.0807.22"** vine cu marea rugămintă, de a completa acest Chestionar.

Confidențialitatea răspunsurilor Dvs este garantată de noi, răspunsurile vor fi cumulate și se vor prezenta doar datele generalizate.

Necesită doar 5 minute pentru a-l completa!
Vă mulțumim pentru colaborare!

4.1. Contribuiți la sistemul de responsabilitate extinsă a producătorului?

Răspunsuri multiple

- Da
- Nu
- Adăugați o opțiune sau adăugați „Altele”

Secțiunea 1 din 3

studiu privind utilizarea produselor din plastic grup 6 ONG

Stimați reprezentanți ai sectorului asociativ,

Prezentul sondaj are drept obiectiv identificarea și evaluarea opiniilor ONG și a societății civile privind situația utilizării produselor din plastic în Republica Moldova, fiind realizat în cadrul proiectului "**Reducerea impactului asupra mediului cauzat de deșeurile din plastic în zonele de frontieră din Moldova**", implementat de Ministerul Mediului, Agenția Slovacă de Mediu și Asociația Obștească „Pro Mediu” cu fondurile *Agenției Slovacă pentru Cooperare Internațională pentru Dezvoltare*.

Răspunsurile individuale oferite la acest sondaj vor fi tratate cu confidențialitate, iar constatările specifice nu vor fi atribuite autorilor săi.

Pentru completarea acestui chestionar este nevoie de circa 10 minute. Vă rugăm să răspundeți până la data de **1 februarie 2023**.

Titlu Fără titlu

Descriere (opțional)

După secțiunea 1 Accesați secțiunea 2 (Car...a interviuatului)